

KARMØY KONTROLL- OG KVALITETSUTVALG

MØTEINNKALLING

Dato: onsdag 28. august 2019
Tid: kl 17.30
Sted: Karmøy Rådhus, rom 309

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS tlf 52 75 73 50, som sms til mobiltlf. 959 86 979 eller på e-post: post@kontrollutvalgene.no

Medlem som må melde forfall eller anser seg inhabil, må gi melding om dette så tidlig som råd er. Varamedlemmer vil bli innkalt særskilt. Saker merket *Unntatt offentlighet i medhold av off.l.*, sendes bare internt. Sakskartet vil bli lagt ut på kommunens nettside og på www.kontrollutvalgene.no

Saksliste:

- 27/19 Godkjenning av protokoll fra møtet 19.06.19
- 28/19 Orientering om Karmøy Voksenopplæringscenter
- 29/19 Areal- og bemanningsnorm i kommunale barnehager og beregning av tilskudd til private barnehager
- 30/19 Revisors uavhengighetserklæring for 2019
- 31/19 Budsjett for 2020 – kontrollarbeidet i kommunen
- 32/19 Evaluering av kontroll- og kvalitetsutvalgets arbeid – 2. gang
- 33/19 Referat- og orienteringssaker 28.08.19

Eventuelt

Karmøy/Aksdal, 22.08.19

Einar R. Endresen (sign.)
Utvalgsleder

Toril Hallsjø
daglig leder/utvalgssekretær

Kopi:	Ordfører	(møte- og talerett)
	Revisor	(møte- og talerett)
	Rådmann	(invitert i sakene 28 og 29)
	Varamedlemmer	(til orientering)
	Presse/publikum	

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	28.08.19	27/19
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTET 19.06.19

Vedlegg: Protokoll fra møtet 19.06.19

Saksorientering:

Vedlagt følger utkast til protokoll fra kontroll- og kvalitetsutvalgets møte 19.06.19.

Protokollen er gjennomlest og godkjent av leder i etterkant av møtet og oversendt utvalget, administrasjonen og kommunestyret til orientering. Det er ikke framkommet merknader til vedlagt protokoll.

Protokollen fra forrige møte godkjennes formelt i dette møtet, og utvalgsleder eller evt. møteleder vil så signere protokollen.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokollen fra møtet i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg den 19.06.19 godkjennes.

Aksdal, 19.08.19

Toril Hallsjø (sign.)

Daglig leder/utvalgssekretær

KARMØY KONTROLL- OG KVALITETSUTVALG

PROTOKOLL

Onsdag 19. juni 2019 ble det avholdt møte i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg under ledelse av utvalgets leder Einar R. Endresen.

MØTESTED:	Karmøy Rådhus, rom 307
MØTESTART/MØTESLUTT:	kl. 17.30 – kl. 19.50
MØTENDE MEDLEMMER:	Einar R. Endresen (FrP), Svein Andreas Næsse (Ap), Per Inge Sjurseth (FrP), Solrun Gjerdevik (V), Brit Astrid Grønning (H) og Wenche Lindtner (Sp)
MØTENDE VARAMEDELEM:	Bjørn Egil Hatteland (Krf)
FORFALL:	Øyvind Meistad (Krf)
FRA SEKRETARIATET MØTTE:	Daglig leder/utvalgssekretær Toril Hallsjø, Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS
FRA REVISJONEN MØTTE:	Revisor/partner Roald Stakland, KPMG AS
ANDRE SOM MØTTE:	Innkjøpssjef Kristian Wikre og jurist v/eiendomsavd. Stein Nygård i sak 20/19 Skolesjef Lars Inge Svalland i sak 21/19 Ass. rådmann Ørjan Rød
MERKNADER TIL INNKALLING:	Sekretær beklaget sen utsendelse.
MERKNADER TIL SAKSLISTE:	Utvalgsleder varslet sak under Evt. om tilskudd til private barnehager

FØLGENDE SAKER BLE BEHANDLET:

SAK 19/19 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTET 15.05.19

Sekretariatets innstilling:

Protokollen fra møtet i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg den 15.05.19 godkjennes.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 19.06.19:

Utvalget hadde ingen merknader til protokollen.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 19.06.19:

Protokollen fra møtet i Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg den 15.05.19 godkjennes.

SAK 20/19 ORIENTERING – KOMMUNENS KRAV TIL UNDER- LEVERANDØRER OG OPPFØLGING AV KONTRAKTER

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar redegjørelsen om kommunens krav til underleverandører og oppfølging av kontrakter til orientering.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 19.06.19:

Innkjøpssjef og jurist v/eiendomsavdelingen viste til notat av 06.06.19. De delte ut et eksempel på konkurransegrunnlag utarbeidet for bruk i en åpen tilbudskonkurranse. Der framkom det at kommunen setter krav til at arbeids- og lønnsvilkårene «ikke er dårligere enn det som følger av gjeldende landsomfattende tariffavtale», jfr. pkt. 2.3. Det må også legges ved egenerklæring (bilag12). Skulle det skje brudd, har kommunen sanksjonsmuligheter.

Kommunen opplever ikke dette temaet som noe problem, da de leverandørene kommunen inngår kontrakter med, har solid økonomi, og det stilles krav om garanti før arbeidene starter opp.

Kommunen har i år verken engasjert eksterne entreprenører til trafikkdirigering eller til asfaltering, så slike oppdrag kan blitt utført i regi for staten eller fylkeskommunen. Utvalget var fornøyd med svaret.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 19.06.19:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar redegjørelsen om kommunens krav til underleverandører og oppfølging av kontrakter til orientering.

SAK 21/19 ORIENTERING – DET PSYKOSOSIALE SKOLEMILJØET I KARMØYSKOLENE

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar skolesjefens redegjørelse om det psykososiale skolemiljø i Karmøyskolen basert på vårens elevundersøkelse 2019 til orientering.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 19.06.19:

Skolesjef orienterte og viste presentasjon på skjerm. Nytt lovkrav om «rett til trygt og godt skolemiljø», jfr. opplæringsloven § 9 A kom i 2017. I Karmøy har mye skjedd det siste året. Overordnet plan ble vedtatt i oktober og alle de 21 skolene fikk frist til 1. april til å utarbeide sin egen plan. Denne skal tydeliggjøre skolens praksis. Til høsten skal det holdes møter ved hver skole. Aktivitetsplikten krever fem handlingsplikter: 1) følge med, 2) gripe inn, 3) varsle, 4) undersøke og 5) sette inn tiltak. Skolene har til nå laget 288 individuelle aktivitetsplaner. Foresatte har klaget saker inn til Fylkesmannen og det er til nå fattet enkeltvedtak i 14 saker.

I Karmøy har hver skole sitt innsatsteam som skal vurdere i forkant om hvilke elever som kan være sårbare. Det er vist interesse for dette tiltaket hos FM og andre kommuner. Trivselslederprogrammet bidrar også til at elever blir aktive på en positiv måte. Ved tilsyn ved to skoler i vår kom det gode tilbakemeldinger, men alle kan bli bedre på å fange opp elever som opplever ensomhet eller mobbing. Resultatene fra elevundersøkelsen om trivsel viser liten endring fra i fjor. Her er det mye tall som må studeres nøye.

Utvalget kom med spørsmål underveis. Det var ønske om at presentasjonen ble sendt ut til medlemmene i etterkant. Utvalgsleder takket for interessant orientering. Utvalget sluttet seg til innstillingen.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 19.06.19:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar skolesjefens redegjørelse om det psykososiale skolemiljø i Karmøyskolen basert på vårens elevundersøkelse 2019 til orientering.

**SAK 22/19 ORIENTERING OM KOMMUNALE SELSKAP – HAUGALAND
KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS**

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar daglig leders redegjørelse om selskapet Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS til orientering.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 19.06.19:

Utvalgssekretær/daglig leder Toril Hallsjø orienterte og viste presentasjon på skjerm. Selskapet ble etablert fra 01.01.05 som følge av en lovendring som krever at sekretariater for kontrollutvalg er uavhengig rådmann og revisjon. Kommunene på Haugalandet (10) valgte å organisere selskapet som et IKS. Det har et styre på tre og to ansatte. Fram til 2011 hadde selskapet hatt skifte av daglig leder annet hvert år. Den største (og mest kjente) saken for sekretariatet var da Terrasaken dukket opp desember 2007. Selskapsavtalen inneholder punkter om formål, kostnadsfordeling, styrets mandat osv. Selskapet har egen strategiplan. I den er det vedtatt hovedmål, seks delmål og strategier for å nå disse. Selskapet skal drive i balanse, og som følge av små overskudd over tid har selskapet opparbeidet seg en viss buffer.

Selskapet har egen nettside www.kontrollutvalgene.no, hvor alt om kontrollutvalgene, sekretariatet/selskapet og annet om kontroll og tilsyn er lagt ut. Sekretariatet forholder seg til tre revisjonsselskaper. Da kommunene har valgt å kjøpe revisjonstjenestene sine hos private, er det mye arbeid i forbindelse med anbudene. Til høsten skal kommunene velge nye medlemmer og sekretariatet skal ha opplæring av disse. Antall møter pr år ligger på rundt 50. Utvalget hadde spørsmål som ble besvart. Ved sykdom ble det vist til at det er inngått en samarbeidsavtale med sekretariatet for fylkeskommunen, Rogalandsekretariatet og Agdersekretariatet.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 19.06.19:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar daglig leders redegjørelse om selskapet Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS til orientering.

**SAK 23/19 OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORTEN
«KVALITET I BARNEHAGE»**

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kommunestyre tar rådmannens tilbakemelding om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «Kvalitet i barnehage» til orientering.

Behandling i kontroll- og kvalitetsvalget 19.06.19:

Utvalget mente tilbakemeldingen var grei. Utvalget sluttet seg til innstillingen.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 19.06.19 og innstilling til kommunestyret:

Karmøy kommunestyre tar rådmannens tilbakemelding om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «Kvalitet i barnehage» til orientering.

SAK 24/19 OPPFØLGING AV SELSKAPSKONTROLL – KARMSUND HAVN IKS

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kommunestyre tar tilbakemeldinga om oppfølging av revisjonsrapporten «Selskapskontroll – Karmsund Havn IKS» til orientering.

Behandling i kontroll- og kvalitetsvalget 19.06.19:

Utvalget hadde ingen merknader og sluttet seg til innstillingen

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 19.06.19 og innstilling til kommunestyret:

Karmøy kommunestyre tar tilbakemeldinga om oppfølging av revisjonsrapporten «Selskapskontroll – Karmsund Havn IKS» til orientering.

SAK 25/19 EVALUERING AV KONTROLL- OG KVALITETSUTVALGETS ARBEID I INNEVÆRENDE PERIODE 2015-2019 – 1. GANG

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg ber sekretariatet om å vurdere de innspill som kommer fram i møtet og senere, og legge frem ny sak om «Evaluering av kontrollutvalget sitt arbeid i inneværende periode 2015-2019» til neste møte i høst.

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 19.06.19:

Utvalgsleder mente FKT sitt skjema kunne benyttes denne gangen. Utvalget sluttet seg til det. Skjemaet sendes medlemmene etter møtet. Han oppfordret alle til å sende inn sine svar da det er viktig å bidra med innspill. Sekretær purrer i august på de som ikke har svart innen frist.

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 19.06.19:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg ber sekretariatet om å vurdere de innspill som kommer fram i møtet og senere, og legge frem ny sak om «Evaluering av kontrollutvalget sitt arbeid i inneværende periode 2015-2019» til neste møte i høst.

SAK 26/19 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 19.06.19

38. Statusoversikt pr. juni 2019
39. FM i Rogaland – varsel om tilsyn – kommunens plikter etter introduksjonsloven
40. Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS – representantskapsprotokoll 06.05.19
41. Krisesenter Vest IKS - representantskapsprotokoll 06.05.19
42. Haugaland Kraft AS – generalforsamling 11.06.19 kl 11.00
43. Haugaland Næringspark AS 11.06.19 kl. 17.00

44. FKT-konferansen 04.-05.19 og årsmøte i FKT
45. FKT og Arendalsuka – info.skriv fra FKT om deltakelse 13.08.19
46. Oppfølging av møteprotokoller:

<i>Kommunestyret</i>	<i>01.07.19</i>
<i>Formannskapet</i>	<i>04.06 og 18.06.18</i>
<i>Administrasjonsutvalget</i>	<i>13.06.18</i>
<i>Hovedutvalg teknisk og miljø</i>	<i>05.06.18</i>
<i>Hovedutvalg helse og omsorg</i>	<i>30.05.18</i>
<i>Hovedutvalg oppvekst og kultur</i>	<i>23.05.18</i>
<i>Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne</i>	<i>29.05.18</i>
<i>og eldreråd (E.R.E)</i>	<i>29.05.18</i>

Behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget 19.06.19:

Utvalgssekretær gikk igjennom sakene, med unntak av pkt. 44, hvor utvalgsleder gav et kort sammendrag fra konferansen. Han oppfordret medlemmene til å se nærmere på presentasjonene til foredragsholderne på nettsiden til Forum for kontroll og tilsyn, www.fkt.no

Enstemmig vedtak i kontroll- og kvalitetsutvalget 19.06.19:

Referatsakene 38 – 46 blir tatt til orientering.

Eventuelt

Areal- og bemanningsnorm i kommunale barnehager og beregning av tilskudd til private

Utvalgsleder hadde i forkant av møtet varslet medlemmene på e-post 14.06.19 om at han ville ta opp denne saken. Bakgrunnen er hans deltakelse på et møte 22.05.19 i regi av Private Barnehagers Landsforening (PBL) og en oversendelse fra deres konsernadvokat 24.05.19 om Karmøys særmetode for beregning av tilskudd til private barnehager. Utvalgsleder ønsket å få utvalget med på å få sjekket om kommunen følger gjeldende forskrifter på dette området.

Utvalget viste til den nylige forvaltningsrevisjonsrapport om barnehager, hvor dette ikke ble reagert på. Ass. rådmannen viste til kommunene kan ha sin egen beregningsmetode og kommunestyret har valgt denne. Utvalget ble enig om å be administrasjonen om en skriftlig redegjørelse til neste møte om PBLs påstander. Utvalget sluttet seg til følgende:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg ber rådmannen om en orientering i neste møte 28.08.19 om beregning av areal- og bemanningsnorm for deltidsplasser og 3-årskull opp mot dagens gjeldende regelverk for tilskudd til private barnehager. Utvalget ønsker et skriftlig notat sendt ut i forkant av møtet.

Neste møte

Etter vedtatt møteplan er neste møte **onsdag 28. august** kl.17.30. Saker: orientering fra Voksenopplæringssenteret, om barnehagetilskudd, forvaltningsrevisjonsrapport om personvern, budsjettforslag 2020 til kontroll og tilsyn, revisors uavhengighetserklæring for 2019.

Karmøy, 19. juni 2019

Einar R. Endresen (sign.)
leder

Toril Hallsjø (sign.)
utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	28.08.19	28/19

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

ORIENTERING OM VOKSENOPPLÆRINGSSENTERET (KVOS)

Kontroll- og kvalitetsutvalget drøftet i møtet 23.01.19, sak 4/19, om hvilke selskaper de ønsket å invitere, men også temaer for nye orienteringer i de kommende møtene. Utvalget valgte ut blant annet følgende tema til møtet:

28. august 2019 Voksenopplæringssenteret «Tilbudet til nyankomne flyktninger og innvandrere»

Orienteringene er tenkt å gjøre utvalget bedre kjent med selskapene og kommunens oppgaver og de utfordringer de har. Planen ble i etterkant oversendt de aktuelle, og det gikk fram i brevet at dato kunne endres fra de datoer/møter som var satt opp.

Til dette møtet vil skolesjefen og rektor ved Voksenopplæringssenteret møte. Senteret har egen nettside *voksenopplaring.karmoy.kommune.no* og her står det bl.a. om skolen:

Karmøy voksenopplæringssenter har ansvar for å ivareta kommunens lovpålagte oppgaver innenfor voksenopplæringsfeltet. Dette inkluderer opplæring i norsk og samfunnskunnskap, introduksjonsprogram for nyankomne flyktninger, grunnskoleopplæring og spesialundervisning.

Sekretariatets kommentarer

Sekretariatet sendte brev til kommunen 25.01.19 og skolesjefen har meldt at han og rektor Kari Eliassen Hauge på voksenopplæringssenteret møter. Som nevnt er temaet å orientere om tilbudet til nyankomne flyktninger og innvandrere. Som tidligere orienteringer ønskes det også om hvilke utfordringer/planer som skolen står overfor nå og i årene framover. Det er tenkt at det settes av ca. 30-45 minutter til orientering og spørsmål, eventuelt mer ved behov. Vi viser også til Fylkesmannens rapport av 06.08.19 om Karmøy kommunes forvaltning av introduksjonsloven, som følger vedlegg under referatsakene til dagens møte.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar rektor v/ Karmøy Voksenopplæringssenter sin redegjørelse om tilbudet til nyankomne flyktninger og innvandrere til orientering.

Aksdal, 17.08.19
Toril Hallsjø (sign.)
Daglig leder/utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	28.08.19	29/19
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

AREAL- OG BEMANNINGSNORM I KOMMUNALE BARNEHAGER OG BEREKNING AV TILSKUDD TIL PRIVATE BARNEHAGER

- Vedlegg:**
1. Rådmannens tilbakemelding - brev av 13.08.19
 2. Fylkesmannens brev om arealbruk i Karmøy, udatert, postreg. 07.12.19

Saksorientering

Under Eventuelt i møtet til Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg den 19.06.19 meldte utvalgsleder en sak fra Private Barnehagers Landsforbund (PBL) om beregning av tilskudd. Kontroll- og kvalitetsutvalget vedtok følgende:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg ber rådmannen om en orientering i neste møte 28.08.19 om beregning av areal- og bemanningsnorm for deltidsplasser og 3-årskull opp mot dagens gjeldende regelverk for tilskudd til private barnehager. Utvalget ønsker et skriftlig notat sendt ut i forkant av møtet.

Utvalgsleder hadde i forkant av møtet varslet medlemmene på e-post 14.06.19 om at han ville ta opp denne saken. Bakgrunnen var hans deltakelse på et møte 22.05.19 i regi av PBL og en oversendelse fra deres konsernadvokat 24.05.19 til ham om Karmøys særmetode for beregning av tilskudd til private barnehager. Utvalgsleder ønsket å få utvalget med på å få undersøkt om kommunen følger gjeldende forskrifter på dette området.

Det ble i møtet vist til den nylige forvaltningsrevisjonsrapport om barnehager, hvor dette ikke ble reagert på. Ass. rådmannen opplyste i møtet at kommunene kan ha sin egen beregningsmetode og kommunestyret har valgt denne. Utvalget ble enig om å be administrasjonen om en skriftlig redegjørelse til neste møte om PBLs påstander.

Sekretariatets kommentarer

Sekretariatet sendte brev til kommunen 21.06.19 om vedtaket og ba om skriftlig tilbakemelding, senest 16.08.19.

Rådmannens tilbakemelding ble mottatt 13.08.19 og følger som vedlegg.

I brevet blir det grundig forklart hvordan kommunen beregner arealbehov for barn som har deltidsplass i barnehage, hvordan arealbehov beregnes for barn som fyller 3 år. I brevet oppgis arealutnyttelsen i de kommunale barnehagene pr 15.12.18. Det forklares videre hvordan beregningene av bemanningsnorm for 3-åringer og for barn med som har deltidsplass gjøres,

og at det i etterkant er oppdaget noen feilregistreringer. Det er så skrevet om konsekvensene som følge av feil registreringene ved fire konkrete barnehager.

I brevet avsluttes følgende:

Alle barnehagene i Karmøy registrerer årlig diverse opplysninger om barnehagedriften sin i Basil pr 15.12. etter fastsatte kriterier. For de kommunale barnehagene er det barnehagens styrer som gjør rapporteringen, som er manuell. Deretter tar barnehageadministrasjonen en kontroll av antall innrapporterte barn opp mot kommunens barnehagesystem, slik at antall barn skal være rapportert riktig.

Kommunen opplever at kontrollrutinene fungerer bra. Da rapporteringen er manuell og en i Karmøy har 31 barnehager og et barnetall på over 2.000 barn, kan en ikke utelukke at feil kan skje, både ved telling av barn i kommunale barnehager, og også for private barnehager.

Kommunen vil fortsette med å årlig kontrollere Basil registreringer som gjøres pr 15.12, der målet er at alle barnehagenes barnetall er riktige, at barnehagene har bemanning tilsvarende bemanningsnorm eller bedre, samt at barnehagene ikke har flere barn enn tillatt ifht tilgjengelig areal.

Kommunens barnehageadministrasjon jobber for at de kommunale barnehagene til enhver tid skal drives i henhold til gjeldende regelverk. Dersom det likevel avdekkes at forhold ikke er i tråd med regelverket, rettes dette opp i umiddelbart.

Sekretariatet mener rådmannen i denne saken har gitt en grei tilbakemelding og at det ikke foreligger grunnlag for ytterligere undersøkelser.

Til orientering vedlegges også fylkesmannens brev av 07.12.18, som svar på kommunesn brev av 05.11.18 om hvordan kommunen nå beregner leke- og oppholdsareal. Det blir der konkludert med at kommunen nå har riktig forståelse, og at praksis er i tråd med regelverket.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar rådmannens redegjørelse om areal- og bemanningsnorm i kommunale barnehager og beregning av tilskudd til private barnehager til orientering.

Aksdal, 19.08.19

Toril Hallsjø (sign.)

Daglig leder/utvalgssekretær

KARMØY KOMMUNE
Oppvekst- og kulturetaten

Kommunen ser på at du skal lykkes!

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
Postboks 57

5575 AKSDAL

Dato: 13.08.2019
Saksbeh: Elisabeth Thorheim
Saksnr: 19/3839-2
Løpennr: 46851/19
Arkivkode: 033
Deres ref:

SVAR - AREAL- OG BEMANNINGSNORM I KOMMUNALE BARNEHAGER OG BERENING AV TILSKUDD TIL PRIVATE BARNEHAGER

Det vises til brev av 21.06.19, der det bes om en skriftlig tilbakemelding om Karmøy kommunes «beregning av areal- og bemanningsnorm for deltidsplasser og 3- årskull opp mot dagens gjeldende regelverk for tilskudd til private barnehager».

Hvordan beregner kommunen arealbehov for barn som har deltidsplass i barnehage ?

Departementet har gitt en veiledende arealnорм som er 4 kvadratmeter netto per barn over tre år og om lag 1/3 mer per barn under tre år i rundskriv F-08/2006. Arealnormen baserer seg på hvor mange barn som faktisk er til stede i barnehagen samtidig, ref. tolkningsuttalelse fra UDIR av 12.01.2015.

Det er barnehageeier selv som fastsetter barnehagens arealnорм. Denne arealnормen skal fremgå av vedtektene, jfr. barnehageloven § 7 fjerde ledd og forarbeidene til bestemmelsen.

Karmøy kommune følger veiledende arealnорм, jfr. de kommunale barnehagenes vedtekter punkt 8, der det står at «Karmøy kommune har vedtatt arealutnyttning 4 m2 netto leke og oppholdsareal pr barn over 3 år og 5,3 m2 for barn under 3 år».

I Karmøy kommune ser vi på hvor mange barn som rent faktisk skal være i barnehagen samtidig, når vi beregner hvor mye areal hvert barn skal ha. Hvis barn som deler en plass overlapper hverandre i tid, legger vi til grunn at de er i barnehagen samtidig.

Hvordan beregnes arealbehov for barn som fyller 3 år ?

Karmøy kommune regner barn som 3 år fra august det året de fyller 3 år ved beregningen av antall kvadratmeter leke - og oppholdsareal per barn. Det vises til tolkningsuttalelse fra Utdanningsdirektoratet av 11.04.2018, der det slås fast at «Kunnskapsdepartementet mener at barn regnes som tre år fra og med august det året det fyller 3 år etter arealnормen». Karmøy kommune følger vedtekter for Karmøys kommunale barnehager ved beregningen av hvor mye areal barn skal ha i kommunale barnehager. I beregningen legges det da til grunn at barn som regnes som 3 år eller eldre skal ha 4 kvadratmeter leke - og oppholdsareal per barn og barn som regnes som 2 år eller yngre skal ha 5,3 kvadratmeter leke - og oppholdsareal per barn.

For å synliggjøre Karmøy kommunes håndtering av arealnорм i praksis, er det nedenfor gjennomgått siste tilgjengelige Basil-registrering, som var gjort pr 15.12.18. Kommunen har ifølge registrerte tall ett avvik fra nevnte norm. Avviket gjøres rede for i det følgende.

Arealutnyttelse i de kommunale barnehagene pr 15.12.18

Barnehage	Godkjent areal	Benyttet areal	Utnyttelse
Avaldsnes	221	221	100%
Bygnes	421	419,1	100 %
Kolnes	204	192,9	95 %
Sevland	295	304,7	103 %
Skudenes	424	312,6	74 %
Storesund	200	188,9	94 %
Vea	300	266,1	89 %
Vormedal	488	479	98 %

BASIL-registreringen pr 15.12.2018 viser at en kommunal barnehage (Sevland barnehage) hadde to barn over 3 år mer enn godkjent leke- og oppholdsareal tilsier. De syv resterende kommunale barnehagene oppfylte arealnormen.

Når det gjelder Sevland barnehage viser en gjennomgang etter registreringen var gjort at det er registrert feil opplysninger i Basil pr 15.12.2018. Det riktige barnetallet pr 15.12.18 er 66, og ikke 70 som oppgitt i Basil. Forklaringen er at et barn over tre år sluttet i barnehagen 14.12.18. Dette barnet skulle ikke vært med i Basil telling, og barnet er i tillegg telt to ganger. Et annet barn over tre år er også telt to ganger, det skulle bare vært telt med en gang. Et barn under tre år skulle startet i barnehagen 1. desember, men sa opp plassen sin og startet ikke i barnehagen.

Korrekt beregning for benyttet areal Sevland barnehage pr 15.12.18

18 barn under tre år * 5,3m² = 95,4

48 barn over tre år * 4 m² = 192

Total arealbruk = 287,4

Sevland barnehage har en arealutnyttelse på 97% når en benytter korrekt barneantall pr 15.12.2018, og er som en ser innenfor arealnormen og kommunale vedtekter vedrørende lek- og oppholdsareal.

Beregning av bemanningsnorm for 3-åringer og for barn som har deltids plass

31. mai 2018 vedtok Stortinget et minimumskrav til grunnbemanning (en bemanningsnorm) for barnehager, jfr barnehageloven § 18. Normen innebærer at det stilles krav om at barnehagene har en bemanning som tilsvarer minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år. For å kunne sammenligne barnehager med ulik sammensetning av barn, justeres det for alder og oppholdstid. Barn under tre år teller derfor som to barn når vi regner barn per ansatt.

Normen ble innført 1. august 2018. Fra den datoen har barnehagene ett år på seg til å innfri kravet. Hvis barnehagen ikke innfrir kravet innen 1. august 2019, må barnehageeier søke den kommunale barnehagemyndigheten om dispensasjon.

Bemanningsnormen som beskrevet ovenfor er innført i Karmøy kommunes kommunale barnehager. Når de kommunale barnehagene regner på bemanningsbehov, regner de én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år. Barn telles som 3 år fra august det året de fyller 3, som beskrevet i lovverket.

Ved Basil registreringen i 2018 av antall barn og antall årsverk i de ulike barnehagene, ser en på barnehagefakta.no at fire av de kommunale barnehagene har hatt flere barn per ansatt enn bemanningsnormen tilsier at en skal ha per 15.12.2018. De kommunale barnehagene hadde denne datoen i gjennomsnitt 6,1 barn per voksen. Dette skyldes flere forhold, som beskrevet nedenfor:

Vormedal barnehage har registrert feil antall årsverk i Basil, og hadde i realiteten bemanningen i orden og i samsvar med normen.

Kolnes barnehage hadde startet ansettelsesprosess i begynnelsen av desember, men fikk ikke ansatt på plass før i januar 2019. Den som ble ansatt hadde fungert som vikar i perioden barnehagen manglet tilsatte.

Dermed var det faktisk nok bemanning i barnehagen, men da vikarer ikke skal telle med i Basil registreringer, manglet barnehagen tilsynelatende bemanning pr 15.12.18.

Skudenes barnehage har i en tid hatt 30 minutter lenger åpningstid enn de kommunale vedtektene tilser. Dette etter ønske fra barnehagens samarbeidsutvalg. Det viser seg at utvidelse av åpningstiden fører til at barn som har 80% plass etter loven må regnes som at de går fulltid, da de har oppholdstid over 41 timer i uken. Karmøy kommune har ikke vært oppmerksomme på dette, og har derfor i beregningene lagt til grunn at de aktuelle barna (5 stk) hadde 80% plass. Det gjør at barnehagen per 15.12.2018 ikke oppfyller bemanningsnormen i denne barnehagen og ender opp med 6,1 barn per ansatt (grunnbemanning). Kommunen vil fremover i tid se på forholdet og enten endre barnehagens åpningstid eller telle barna som om de har 100% plass på grunn av oppholdstiden. Kommunen skal få dette på plass før nytt barnehageår 2019, slik at en unngår å måtte søke om dispensasjon fra bemanningskravet.

Sevland barnehage er den siste kommunale barnehagen som ifølge barnehagefakta.no gikk over bemanningsnormen, da tallene viser 6,2 barn pr ansatt pr 15.12.2018. Ved gjennomgang etter registreringer ble utført fant en imidlertid at barnehagen har registrert for mange barn i Basil pr 15.12 enn det som var reelt pr samme dato. Grunnen til feilregistrering er barn som er telt med to ganger, barn som sluttet før telledato (men er telt med likevel) samt barn som hadde takket ja til plass, men som ikke startet opp likevel. I Basil er det registrert 70 barn fordelt på 19 barn under tre år og 51 barn over tre år. Det korrekte barnetallet er 66 barn fordelt på 18 barn under tre år og 48 barn over tre år.

Beregning av bemanning (norm) ved bruk av korrekt barnetall pr 15.12.18

18 barn under tre år = 6 årsverk

48 barn over tre år = 8 årsverk

Totalt antall årsverk: 14

Barnehagen som nevnt over hadde pr 15.12.18 en bemanning på 14,33 årsverk. Når en går ut fra det korrekte barnetallet 15.12 hadde barnehagen i realiteten 5,86 barn pr ansatt og oppfylte med dette bemanningsnormen.

De resterende fire kommunale barnehagene hadde pr 15.12.18 6 barn eller mindre per voksen.

Bemanningsnormen trer i kraft for fullt den 1.august 2019. Karmøy kommune vil gjøre sitt ytterste for å sørge for å holde en bemanning som tilsvarer 6 barn over tre år per voksen og 3 barn under tre år per voksen. I tilfeller der en mangler tilsatte (f.eks ikke får søkere til stillinger), vil de kommunale barnehagene sørge for å søke om dispensasjon fra bemanningsnormen, slik at en til enhver tid overholder barnehagelovens krav til bemanning.

Dokumentasjon på forholdene over kan oversendes dersom det er ønskelig.

Konsekvenser av feilregistreringer

Sevland barnehage - Barnehagen har i praksis vært innenfor arealnorm som fastsatt i kommunale vedtekter. Feilregistreringen av antall barn vil hensyntas ved tilskuddsberegning for 2021, og kommunen kan dermed ikke se at feilregistreringen i Basil pr 15.12.18 får konsekvenser for annet enn barnehagens, og dermed kommunens, renommé.

Skudenes barnehage - Når det gjelder tilskuddsberegningen for 2020, benyttes vektet telling av barn pr 01.01.18 og 15.08.18 som grunnlag. Barnetall hentes ut fra Visma barnehagesystem, og her regner en de barna som har 80% plass som at de går fulltid. For beregning av tilskudd for 2021, skal Basil tall pr 15.12.18 og telling fra barnehagesystem pr 15.08.19 benyttes. En vil i beregningene ta hensyn til at barn med 80% plass skulle vært telt i Basil som om de gikk fulltid.

Kolnes barnehage – Barnehagen hadde tilsynelatende ikke bemanningen i orden pr 15.12.18. Barnehagen brukte vikar og hadde i realiteten nok ansatte til å ta seg av barna i det daglige. Bemanningsnormen gjelder ikke lovmessig før 01.08.19, forholdet vil dermed ikke få andre konsekvenser enn at det kan skade barnehagens, og dermed kommunens, renommé.

Vormedal barnehage – Barnehagen hadde registrert feil antall årsverk i Basil pr 15.12.18, men hadde i realiteten riktig bemanning til barnetallet barnehagen hadde på samme tid. Feilregistreringen vil ikke ha konsekvenser annet enn for barnehagens, og dermed kommunens, renommé.

Kommunens rutiner ved årlig Basil registrering

Alle barnehagene i Karmøy registrerer årlig diverse opplysninger om barnehagedriften sin i Basil pr 15.12. etter fastsatte kriterier. For de kommunale barnehagene er det barnehagens styrer som gjør rapporteringen, som er manuell. Deretter tar barnehageadministrasjonen en kontroll av antall innrapporterte barn opp mot kommunens barnehagesystem, slik at antall barn skal være rapportert riktig. Kommunen opplever at kontrollrutinene fungerer bra. Da rapporteringen er manuell og en i Karmøy har 31 barnehager og et barnetall på over 2.000 barn, kan en ikke utelukke at feil kan skje, både ved telling av barn i kommunale barnehager, og også for private barnehager.

Kommunen vil fortsette med å årlig kontrollere Basil registreringer som gjøres pr 15.12, der målet er at alle barnehagenes barnetall er riktige, at barnehagene har bemanning tilsvarende bemanningsnorm eller bedre, samt at barnehagene ikke har flere barn enn tillatt ifht tilgjengelig areal. Kommunens barnehageadministrasjon jobber for at de kommunale barnehagene til enhver tid skal drives i henhold til gjeldende regelverk. Dersom det likevel avdekkes at forhold ikke er i tråd med regelverket, rettes dette opp i umiddelbart.

Med vennlig hilsen

Vibeke Vikse Johnsen
rådmann

Elisabeth Thorheim
rådgiver

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og krever derfor ingen signatur.

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Karmøy kommune
Postboks 167
4291 KOPERVIK

Vår ref.: 2018/9359

SAK 29/19 (2)
mottatt 07.12.18
pr e-post postmottake
Postadresse: Karmøy kommune
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Arealbruk i kommunale barnehager

I en klagesak fikk Fylkesmannen opplysninger om at de kommunale barnehagene kan ha brutt arealnormen og at kommunen hadde feil forståelse av beregninger knyttet til barn som fyller 3 år i tilskuddsåret. Fylkesmannen sendte derfor et brev den 27.09.2018 hvor vi ba Karmøy om å redegjøre for:

- 1) Hvordan kommunen beregner arealbehov for barn som har deltidsplass i barnehage?
- 2) Hvordan arealbehov beregnes for barn som fyller 3 år?

Fylkesmannen mottok svar fra kommunen 05.11.2018. Kommunen skriver at arealbehovet tar utgangspunkt i hvor mange barn som er i barnehagen samtidig. Dersom barn som deler plass har tid som overlapper hverandre, legges det til grunn at de er i barnehagen samtidig. Videre opplyser kommunen at barn som er 3 år eller eldre skal ha 4 kvadratmeter leke- og oppholdsareal, og at barn under 3 år skal ha 5,3 kvadratmeter. Det er ikke gitt dispensasjon fra dette i 2018, ifølge kommunen.

Karmøy dokumenterer dette ved å vise forholdet mellom godkjent leke- og oppholdsareal, og arealbehovet i de kommunale barnehagene. I beregningen behandles alle plasser som heltidsplasser, og den viser at ingen kommunale barnehager har flere barn enn leke- og oppholdsarealet tilsier i 2018. Beregningen understøttes av navnelister med fødselsdato i alle de kommunale barnehagene. Fylkesmannen mener med dette at Karmøy kommune har dokumentert at de kommunale barnehagene ikke bryter kommunens arealnorm, og at de har riktig forståelse av beregning av arealbehov. Kommunen vedgår i redegjørelsen at det har vært feil i praksis og forståelse tidligere.

Kommunen skriver at de for inneværende barnehageår regner barn som 3 år fra august det året de fyller 3 år. Dette er i tråd med Utdanningsdirektoratets retningslinjer for 3-åringer. I redegjørelsen fremkommer det ikke hvordan kommunen tidligere har håndtert beregning av barn som fyller 3 år.

På bakgrunn av Karmøy kommunes redegjørelse avslutter Fylkesmannen med dette saken. Vi anser det som sannsynliggjort at kommunen har riktig forståelse, og at praksis er i tråd med regelverket. Fylkesmannen ser også at kommunens praksis har vært feil, og at dette kan ha påvirket tilskuddssatsen til de private barnehagene.

Med hilsen

Hallgeir Bø
assisterende utdanningsdirektør

Thomas Wegner Thomassen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Saksbehandler: Thomas Wegner Thomassen
Saksbehandler telefon: 51 56 87 28
E-post: fmrotwt@fylkesmannen.no

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontroll- og kvalitetsutvalget	28.08.19	30/19
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

VURDERING AV REVISORS UAVHENGIGHET FOR 2019

Vedlegg: Revisors egenerklæring, datert 09.07.19

Saksorientering:

Kommunelovens § 79 og forskrift om revisjon (revisjonsforskriften) kap. 6 (§§ 13 – 15) slår fast at oppdragsansvarlig revisor for kommuner skal være uavhengig i forhold til den reviderte virksomhet.

Forskriften slår også fast at oppfølging av dette kravet ligger til kontrollutvalget. Ifølge kommunelovens § 79 skal den som foretar revisjon for en kommune ikke ta oppdrag for kommunen dersom revisor eller revisors nærstående har en slik tilknytning til kommunen at den kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. I tillegg sier forskriftens §§ 13 og 14 noe om hvilke krav som stilles for at revisor skal være uavhengig, og hvilke begrensninger som finnes for revisor ved gjennomføring av revisjonsoppdraget.

Vurdering:

I følge revisjonsforskriftens § 15 skal oppdragsansvarlig revisor **årlig**, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er bare oppdragsansvarlig revisor som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Revisor gjør i vedlagte erklæring rede for sin uavhengighet overfor kommunen i samsvar med kravene i kommuneloven og i revisjonsforskriften. Det går her fram at det ikke foreligger noe som tilsier at revisor ikke er uavhengig i forhold til Karmøy kommune. Erklæringen gis på revisors eget ansvar og skal ikke godkjennes av kontrollutvalget, men tas til orientering.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg tar den framlagte uavhengighetserklæringen av 09.07.19 fra oppdragsansvarlig revisor Roald Stakland, KPMG AS til orientering.

Aksdal, 19.08.19

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

KPMG AS
Karmsundgata 72
N-5529 Haugesund

Telephone +47 04063
Fax +47 52 70 37 70
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627

VEDLEGG

SAK 30/11

Myrland
Kontrollutvalgssekretariat IKS

Mottatt dato: 09.07.19
Journalført: 19/299/H
Arkivkode: 216

Karmøy kommune

Egenvurdering av uavhengighet, jf forskrift om revisjon § 15

Lovens og forskriftens krav til uavhengighet

I flg. KommuneLoven § 79 og § 13 i forskrift om revisjon kan den som foretar revisjon ikke:

1. være ansatt i andre stillinger i kommunen eller i virksomhet som kommunen deltar i
2. være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen deltar i
3. delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet, når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiver, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon
4. ha nærstående (ektefelle, samboer, nære slektninger), som har slik tilknytning til revidert at det kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet.

I tillegg stiller loven § 79 og forskriften § 14 følgende begrensninger:

5. revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
6. revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs. kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
7. revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven
8. det må ikke foreligge andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av revisjonsoppgavene

Revisors egenvurdering av punktene ovenfor

Pkt. 1: Ansettelsesforhold

Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i revisjonsselskapet.

Pkt. 2: Medlem i styrende organer

Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i noen virksomhet som kommunen deltar i.

Pkt. 3: Delta eller inneha funksjoner i annen virksomhet, som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit

Undertegnede deltar ikke i eller innehar funksjoner i annen virksomhet som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.

Pkt. 4: Nærstående

Undertegnede har ingen nærstående som har slik tilknytning til Karmøy kommune at det kan svekke uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av revisjonsoppgavene

Pkt. 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet

Undertegnede yter ikke rådgivnings- eller andre tjenester overfor Karmøy kommune som er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet

Pkt. 6: Tjenester under Karmøy kommunes egne ledelses- og kontrolloppgaver

Undertegnede yter ikke tjenester som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.

Pkt. 7: Opptre som fullmektig for den revisjonspliktige

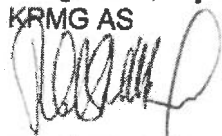
Undertegnede opptre ikke som fullmektig for Karmøy kommune.

Pkt. 8: Andre særegne forhold

Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til min uavhengighet og objektivitet.

Haugesund, 9. juli 2019

KPMG AS

Roald Stakland

Statsautorisert revisor

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	28.08.19	31/19
Kommunestyret	16.12.19	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	151	

BUDSJETT FOR 2020 – KONTROLLARBEIDET I KOMMUNEN – KONTROLL- OG KVALITETSUTVALGETS FORSLAG

Vedlegg: Forslag til budsjett for 2020

Saksorientering:

I følge kommuneloven har kontrollutvalget et vidt arbeidsområde, og er kun underordnet kommunestyret. Kontrollutvalgets tilsyn er ikke avgrenset til bare å gjelde økonomiske forhold. Kontrollutvalget skal også påse at saksforberedelse og beslutningsprosesser, både i administrasjonen og i de øvrige politiske organer, fungerer på en måte som garanterer oppfyllelse av alle faglige krav og ivaretar grunnleggende rettssikkerhetshensyn overfor kommunens innbyggere og andre som måtte bli berørt av vedtakene.

Kontrollutvalgets ansvar er i første rekke et påseer-ansvar, og utvalgets rolle vil først og fremst være som bestiller. En viktig del av dette ansvaret vil være å påse at bestillingene til revisor tilfredsstiller kommunens behov til enhver tid.

Dersom kontrollutvalget ønsker å foreta en tilleggsbestilling hos revisor utover vedtatt ramme, må utvalget anmode kommunestyret om en høyere ramme.

Kontrollutvalget har et lovpålagt ansvar for å utarbeide budsjettforslaget for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Da kontrollutvalget kun er underlagt kommunestyret, skal kontrollutvalgets budsjettvedtak i henhold til forskriften følge innstillingen til årsbudsjettet til kommunestyret i forbindelse med at kommunen samlede budsjett for 2020 skal vedtas. Dersom ***kontrollutvalgets innstilling*** er lagt inn fra administrasjonen i rådmannens budsjettforslag, er det antatt det **ikke nødvendig** å legge det fram for kommunestyret **som egen sak**.

Det har etter hvert blitt praksis i Karmøy kommune at utvalgets innstilling er blitt lagt inn i rådmannens budsjettforslag, uten endringer, dvs ingen kutt eller reduksjon.

Budsjettet skal omfatte alle utgifter forbundet med kontrollutvalgets, sekretariatets og revisjonens samlede virksomhet. Dette gir kontrollutvalget et forpliktende ansvar for budsjett og regnskap tilsvarende det de enkelte resultatenheter i kommunen har. Forskriften pålegger kommunen å ha en forsvarlig revisjonsordning og et uavhengig sekretariat. Budsjettforslaget omfatter derfor **lovpålagte** oppgaver.

I rapporten ”85 tilrådingar for styrkt eigenkontroll i kommunane” var **tilråding 73**:

- ***Kommunestyra må setje av tilstrekkelege ressursar til kontrollutvalet sitt arbeid, mellom anna til rekneskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.***

Ny forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 sier følgende om budsjettbehandlingen:

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet etter kommuneloven § 14-3 tredje ledd til kommunestyret eller fylkestinget.

Budsjettforslaget er delt inn i tre hovedpunkter: utgifter til kontrollutvalgets samlede virksomhet, utgifter til kjøp av sekretariatstjenestene og kjøp av revisjonstjenester:

1. Kontroll- og kvalitetsutvalgets utgifter

Utvalgets egne utgifter er videreført, som i inneværende år. Kontroll- og kvalitetsutvalget fastsetter ikke selv møtegodtgjørelsen, men den er innarbeidet i budsjettforslaget for å synliggjøre samlede tilsyns- og kontrollutgifter. Budsjettet forutsetter en aktivitet i utvalget som tidligere år med 8 møter i kalenderåret.

Kontroll- og kvalitetsutvalget har åpne møter og det er lagt inn budsjettmidler til tilsynsvakt. Møtene har vært avholdt på rådhuset på ettermiddag/kveld og det forutsettes at dette foretsetter i ny valgperiode. Bevertning på møtene er lagt inn med enkel møtemat levert fra rådhusets kantine. Det er lagt inn midler til kursdeltakelse og medlemskap i nettverk for kontrollutvalg (Forum for kontroll og tilsyn). Budsjettforslaget er basert på utvalgets framlegg tidligere år.

2. Sekretariatet

Karmøy kommune er medeier i det interkommunale selskapet Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS og kjøper sekretariatstjenestene til kontrollutvalget herfra. I prisen innbefatter saksbehandling, utsending av innkallinger og utskrifter, normal aktivitet i utvalget, arkivhold m.m. Representantskapet vedtok budsjettet for 2020 i møtet 06.05.19, sak 6/19. Budsjettet er utarbeidet på bakgrunn av selskapsavtalen, der det betales en årlig fast grunnsom og etter medgått timeforbruk, basert på eierandel. Kostnadene for Karmøy kommune neste år er satt til kr 389.000, som er en økning på 3,5 %.

3. Revisjonskostnader

Regnskapsrevisjonen utføres innenfor fastsatt lovbestemte krav og til en fast pris med enhver tid gjeldende leverandør og en opsjon for kjøp av timer til forvaltningsrevisjon og andre kontroller med inntil 750 timer. For 2019 er det budsjettet med en ramme/totalleveranse til kr 1.082.000, som inkluderer fastpris for regnskapsrevisjon og kjøp av timer etter bestilling. Sekretariatet gjør framlegg at det budsjetteres med økning på under 3 % i forhold til 2019. Budsjettsum foreslås satt til kr 1.115.000 i 2020.

Kontroll- og kvalitetsutvalgets samlede budsjettforslag

For oversikt over budsjettforslaget for 2020, se eget vedlegg. Kommunen betaler merverdiavgift på kjøp av tjenester fra revisor. Disse blir refundert, slik at denne posten skal gå i null. Det blir foreslått et samlet budsjett på kr 1.717.000 eksklusiv mva for kontroll og tilsyn for 2020.

Et kontrollutvalg er direkte underlagt kommunestyret. Forskriften pålegger derfor kommunen å sørge for at kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret, slik at dette forslaget er kjent for kommunestyret når totalbudsjettet skal behandles.

Sekretariatet forutsetter at dersom det skjer en reduksjon i budsjettforslaget, skal det skje av formannskap/kommunestyre i tråd med forskriftene og ikke av administrasjonen. Dersom kommunestyret vedtar endringer i kontrollutvalgets budsjettforslag, må dette meldes til kontroll- og kvalitetsutvalget via sekretariatet.

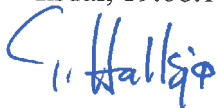
Saken legges frem for kontroll- og kvalitetsutvalget til diskusjon knyttet til utvalgets prioriteringer for kommende år, samt en anbefaling til kommunestyret for kommende års ramme for kontroll og tilsynsarbeidet.

SEKRETARIATETS INNSTILLING:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg fremmer forslag om budsjett for kontrollarbeidet i Karmøy kommune med en totalramme på kr 1.717.000 eksl. mva for 2020 fordelt med følgende:

<i>Kontroll- og kvalitetsutvalgets utgifter</i>	<i>kr</i>	<i>213.000</i>
<i>Kjøp av sekretærtjenester (HKS IKS)</i>	<i>kr</i>	<i>389.000</i>
<i>Kjøp av revisjonstjenester (KPMG AS)</i>	<i>kr</i>	<i>1.717.000</i>

Aksdal, 19.08.19

Toril Hallsjø (sign.)

Daglig leder/utvalgssekretær

BUDSJETT 2020

11000 KONTROLL OG REVISJON - KARMØY KOMMUNE

ART I KOSTRA	TEKST	KONTROLL- UTVALG	SEKRE- TARIAT	REVISJON (RR, FR, SK)	TOTALT TILSYN OG KONTROLL 2020	BUDSJETT 2019	Merk- nader
1080	Godtgjørelse til kontrollutvalget	71 000	-	-	71 000	71 000	2
1030	Ekstrahjelp/vakt	19 000	-	-	19 000	18 000	
1080	Tapt arbeidsfortjeneste	14 000	-	-	14 000	16 000	
1099	Arbeidsgiveravgift	10 000	-	-	10 000	10 000	
0	Lønnsutgifter	114 000	-	-	114 000	115 000	
1115	Beverting	7 000	-	-	7 000	7 000	
1140	Annonsering	-	-	-	-	-	
1150	Kurs/opplæring	70 000	-	-	70 000	70 000	
1160	Skyss- og kostgodtgjørelse	12 000	-	-	12 000	12 000	
1195	Medlemskap og kontingenter	10 000	-	-	10 000	10 000	
1	Andre utgifter	99 000	-	-	99 000	99 000	
(utgår)1350	HKR IS	-	-	-	-	-	
1370	Kjøp av revisjon			1 115 000	1 115 000	1 082 000	3
1375	Kjøp fra HKS IKS	-	389 000	-	389 000	376 000	4
3	Kjøp av tjenester	-	389 000	1 115 000	1 504 000	1 458 000	
	TOTALT	213 000	389 000	1 115 000	1 717 000	1 672 000	

Merknader:

1. KOSTRA funksjon 1100 Politisk styring og kontrollorganer brukes for samtlige utgifter i tabellen over i tråd med Hovedveileder 2008
2. Forutsetter 8 møter i kontrollutvalget med 7 medlemmer i året
3. Budsjettet beløp for revisjon innebærer timer til regnskapsrevisjon, samt timer til forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.
4. Beløp innebærer saksbehandling for utvalget, møteavvikling (inkludert innkalling og møtereferat)

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	28.08.19	32/19
Kontroll- og kvalitetsutvalget	19.06.19	25/19

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	033	

EVALUERING AV KONTROLL- OG KVALITETSUTVALGETS ARBEID I INNEVÆRENDE PERIODE 2015-2019 – 2. GANG

Vedlegg: Evalueringsskjema

Saksorientering:

Denne valgperioden går nå mot slutten og det er bare ett møte til i september til nytt utvalg skal velges av kommunestyret 21.10.19 og trer i funksjon fra denne dato. Sekretariatet inviterte i junimøtet kontroll- og kvalitetsutvalget til å starte arbeidet med å evaluere inneværende periode. Det ble da valgt et evalueringsskjema som pga ferietid ble sendt ut til medlemmene først nå i august. Skjemaet følger saken som vedlegg.

Det ble satt en kort svarfrist, men det legges nå opp til at saken også tas opp i møtet i september. Forhåpetligvis da med høy svarprosent. Saksbehandler er avhengig av innspill for å kunne lage sak. I tillegg til å sende skjema pr e-post, kan det leveres skriftlig versjon til sekretær i møtet.

Sekretariatet vil sammenfatte de innspillene som har kommet inn fra medlemmene til møtet 25. september.

Sekretariatet vil anbefale at de innspillene som kommer inn, blir videreformidlet til det nye kontrollutvalget. Oppsummeringen vil da bli lagt fram som referatsak. Tilbakemeldingene vil også være nyttig for sekretariatet og revisor, som server kontrollutvalget.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg ber sekretariatet oppsummere innspillene fra medlemmene og legge frem ny sak om «Evaluering av kontrollutvalget sitt arbeid i inneværende periode 2015-2019» til møtet 25. september.

Aksdal, 19.08.19

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

Skjema for evaluering av arbeidet i kontrollutvalget i valgperioden 2015 - 2019

Kommune

Nr.	Spørsmål	Svar
1	Klarer kontrollutvalget å fylle kontroll-funksjonen på en god måte? Hva kan gjøres bedre?	
2	Er antall møter tilstrekkelig i forhold til saksmengden?	
3	I hvilken grad blir møtene gjennomført på en effektiv og engasjerende måte? Hva kan gjøres bedre?	
4	I hvilken grad har utvalget hatt økonomiske rammer til å gjennomføre oppgavene på en god måte?	
5	Hvordan blir kontrollutvalget oppfattet av andre, slik som kommunestyret og administrasjonen?	
6	Har kommunestyret og administrasjonen forståelse av hvilken rolle og ansvar utvalget har? Hvordan kan utvalget bidra til en god forståelse?	
7	Har det vært klare roller og klar ansvars-delning mellom utvalget, kommunestyret og administrasjonen?	
8	I hvilken grad er kontrollutvalget synlig nok på kommunens hjemmeside?	
9	Bør kontrollutvalget gjøre mer og/ eller mindre av noe?	
10	Hvordan fungerer samhandlingen med revisor? Hva kan gjøres bedre?	
11	Hvordan har arbeidet med plan for forvaltningsrevisjon og plan for selskapskontroll fungert?	
12	Hvordan har samhandlingen med sekretariatet fungert? Hva kan gjøres bedre?	
13	Hvilke forbedringstiltak kan gjennomføres for nytt utvalg?	
14	Kontrollutvalget og henvendelser: - fra innbyggere - ansette - andre folkevalgte – ditt syn?	
15	Hva bør opplæringen for det nye kontrollutvalget inneholde og hvor omfattende bør det være?	
16	Folkevalgtopplæringen for kommunestyret: - her bør kontrollutvalget få delta - Ble roller og ansvar godt nok presentert ved oppstart i forrige periode?	
17	Annet – gi innspill!	

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontroll- og kvalitetsutvalget	28.08.19	33/19
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 28.08.19**Vedlegg:**

- 47. Statusoversikt pr. august 2019
- 48. Kommunestyrevedtak 01.07.19, sak 75/19 – revisjonsavtalen – bruk av opsjon
- 49. Kommunestyrevedtak 01.07.19, sak 76/19 – oppfølging av rapport «kvalitet i bhg»
- 50. Kommunestyrevedtak 01.07.19, sak 77/19 – rapport « Ivaretagelse av oppg. Samhandl.»
- 51. Kommunestyrevedtak 01.07.19, sak 78/19 – oppfølging av selskapskontroll KH IKS
- 52. Bekymringsmelding fra John Håland om miljø- og faunakriminalitet m/vedlegg
- 53. Foreløpig svar av 02.07.19 til Håland
- 54. Oppslag i Hgsds Avis og 08.07 og 09.07.19 om sak i utvalget 19.06.19
- 55. Innlegg i Hgsds Avis 11.07.19 fra utvalgsleder om presseoppslag
- 56. Valg av kontrollutvalg for perioden 2019-2023 – brev fra FKT 01.07.19
- 57. Fylkesmannens endelige tilsynsrapport – IP for deltakere i introduksjonsprogram
- 58. Oppfølging av møteprotokoller/sakskart:
 - Kommunestyret* 01.07.19
 - Formannskapet* 26.08.19

Saksorientering:

Vedlagt følger de ovenfor opplistede tema, brev, meldinger og lignende til utvalgets orientering.

Sekretariatet mottok e-post fra John Håland 27.06.19 og sendte foreløpig svar den 02.07.19. Utvalget må ta stilling om saken ligger innenfor utvalgets mandat, om den skal avvises eller følges opp. Administrasjonen er ved kopi orientert om at de har anledning til å komme sitt syn før møtet. Sekretariatet vil pr i dag innstille på videre oppfølging. Dette for å se om dette kan føre til bestilling av forvaltningrevisjon innen teknisk sektor eller saken legges «død».

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Referatsaker 47 – 58 blir tatt til orientering.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vil be rådmannen komme med skriftlig tilbakemelding om utleie og bruk av eiendommer ved Sund til neste møte 29.08.18, samt møte for å svare på spørsmål.

Aksdal, 19.08.19

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

Kontrollutvalget i Karmøy - Statusoversikt aug. 2019

47

Saker fra bestilling til behandling i kontroll- og kvalitetsutvalget

Forvaltningsrevisjon	Bestilling	Tidsbruk	Status	Ferdig	Merknader
<i>Personvern og GDPR</i>	23.01.19, sak 3/19	250 t.	Til høring	August 2019	
Selskapskontroll					
<i>Hgl Næringspark AS</i>	23.01.19	orientering	Invitert	Møtet 25.09.19	Daglig leder Tiril Fjeld
<i>Hgl Kontrollutvalgs- sekretariat IKS</i>	23.01.19	orientering	Invitert	Møtet 19.06.19	Daglig leder Hallsjø
<i>Haugaland Vekst IKS</i>	23.01.19	orientering	Invitert	Møtet 20.03.19	Adm. dir. Karlsen
<i>Destinasjon Hgsd & Haugaland AS</i>	23.05.18	orientering	Invitert	Møtet 23.01.19	Adm. dir. Dueland
<i>Krisesenter Vest IKS</i>	23.05.18	orientering	Invitert	Møtet 26.09.18	Daglig leder Aasbø
<i>Haugalandmuseene AS</i>	23.05.18,	orientering	Invitert	Møtet 29.08.18	Adm. dir. Ramstad
<i>Haugaland Brann og Redning IKS</i>	23.05.18, sak 18/18	orientering	Invitert	Møtet 20.06.18	Daglig leder Botnen
Andre saker					
<i>Mer ekstremvær – hva gjør kommunen?</i>	23.01.19	orientering	Innkalt	Møtet 15.05.19	Beredskaps- koordinator
<i>Det psykososiale skolemiljøet i Karmøy</i>		orientering	Innkalt	Møtet 19.06.19	Skolesjef Svalland
Tilbudet til nyankomne flyktninger og innvandrere	23.01.19	orientering	Innkalt	Møtet 28.08.19	Voksen- opplær.senter v/rektor
<i>Om barnehagene i Karmøy</i>	23.05.18	orientering	Innkalt	Møtet 31.10.18	Bhg.sjef Faltinsen
<i>Om nye læreplaner</i>	23.05.18	orientering	Innkalt	Møtet 28.11.18	Skolesjef Svalland
<i>Ny personvernlov</i>	29.11.17	orientering	Innkalt	31.01.18, sak 2/18	Kvalitets- rådgiver

Saker under politisk behandling eller til oppfølging i utvalget

Forvaltningsrevisjon eller selskapskontroll	Bestilt KU/KST	Behandlet/s i KU	Behandlet/s i KST	Planlagt oppfølg.	Merknader
<i>Personvern og GDPR</i>	23.01.19, sak 3/19	25.09.19	25.11.19	Høsten 2020	
<i>Oppgaver i forbindelse m/samhandlingsreform</i>	31.10.18, sak 37 /18	15.05.19, sak 14/19	01.07.19, sak 77/19	Våren 2020	

Avsluttede prosjekter

Forvaltningsrevisjon	Bestilt	Behandlet i KU	Behandlet i KST	Fulgt opp i KST	Merknader
<i>Kvalitet i barnehager</i>	23.05.18, sak 16/18	28.11.18, sak 43/18	11.02.19, sak 6/19	01.07.19 sak 76/19	
<i>Karmsund Havn IKS</i>	29.11.17, sak 49/17	23.05.18, sak 17/18	18.06.18, sak 62/18	01.07.19, sak 78/19	
<i>Kostnadseffektivitet -- pleie- og omsorg</i>	29.11.17, sak 47/17	07.03.18, sak 9/18	14.05.18, sak 44/18	13.05.19, sak 49/19	
<i>Oppfølging av rapp. «Innkjøp»</i>	22.03.17, sak 14/17	20.09.17, sak 37/17	23.10.17, sak 82/17	24.09.18, sak 104/18	
<i>«Håndtering av varslingsaker»</i>	26.10.16, sak 45/16	22.03.17, sak 13/17	15.05.17, sak 31/17	18.06.18, sak 63/18	
<i>«Varslingsak»</i>	09.03.17, sak 9/17	10.05.17, sak 21/17	19.06.17, sak 68/17	19.03.18, sak 23/18	
Andre saker					
<i>Planer og overordnet analyser 2016-2020</i>	25.11.15, sak 41/15	15.06.16, 26-27/16	19.09.16, 66-67/16	Neste 4 år	KPMG

KARMØY KOMMUNE

48
Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 14.08.19
Journalført: 19/307/16he
Arkivkode:

SAKSPROTOKOLL - REVISJONSAVTALEN - BRUK AV OPSJON ELLER NY ANBUDSRUNDE I ÅR

Kommunestyret behandlet saken den 01.07.2019, saksnr. 75/19

Behandling:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Karmøy kommunestyre vedtar å benytte seg av retten til å forlenge avtalen med 1 år med revisjonsselskapet KPMG AS om levering av revisjonstjenester til Karmøy kommune fram til 30.06.21.

Karmøy kommunestyre gir kontrollutvalget fullmakt til å utforme konkurransegrunnlaget og forberede sak om innkjøp av revisjonstjenester i 2020 med virkning fra 01.07.21.

KARMØY KOMMUNE

49

Haugaland
Kontrollutvalgsssekretariat IKS
Mottatt dato: 14.08.19
Journalført: 19/308 /Hlw
Arkivkode: 216

SAKSPROTOKOLL - OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORTEN «KVALITET I BARNEHAGE»

Kommunestyret behandlet saken den 01.07.2019, saksnr. 76/19

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Karmøy kommunestyre tar rådmannens tilbakemelding om oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «Kvalitet i barnehage» til orientering.

SAKSPROTOKOLL - FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT "IVARETAKELSE AV OPPGAVER I FORBINDELSE MED SAMHANDLINGSREFORMEN"

Kommunestyret behandlet saken den 01.07.2019, saksnr. 77/19

Behandling:

Ve Sæbø (H) foreslo følgende tilleggspunkt:

Sak 77/19 forvaltningsrevisjonsrapport for ivaretagelse av oppgaver i forbindelse med samhandlingsrapporten skal være en sak til helse- og omsorgsutvalget neste gang den skal vedtas.

Nilsen (Ap) foreslo at Ve Sæbø (H) sitt forslag ble oversendt formannskapet.

Ve Sæbø (H) godtok dette.

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Oversendelsesforslag fra Ve Sæbø (H) oversendt formannskapet uten realitetsbehandling.

Vedtak:

1. Karmøy kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Ivaretagelse av oppgaver i forbindelse med samhandlingsreformen» fra KPMG AS til orientering.
2. Rapporten oversendes rådmannen for videre oppfølging av rapportens anbefalinger.
3. Rådmannen gir tilbakemelding til kommunestyret via kontroll og kvalitetsutvalget om oppfølging av rapporten innen 9 måneder etter kommunestyrets vedtak.

KARMØY KOMMUNE

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS

Mottatt dato: 14.08.19

Journalført: 19/210 /6hs

Arkivkode: 217

51

SAKSPROTOKOLL - OPPFØLGING AV SELSKAPSKONTROLL - KARMSUND HAVN IKS

Kommunestyret behandlet saken den 01.07.2019, saksnr. 78/19

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Karmøy kommunestyre tar tilbakemeldingen om oppfølging av revisjonsrapporten «Selskapskontroll – Karmsund Havn IKS» til orientering.

Emne **Miljø & faunakriminalitet.**
Avsender harald håland <johnHH@live.no>
Mottaker tha@kontrollutvalgene.no <tha@kontrollutvalgene.no>
Dato 27.06.2019 12:09

- BEKYMNINGSMELDING KHV EIENDOM as.docx (~928 KB)
- BEKYMNINGSMELDING 28.docx (~395 KB)
- Fylkesmannen i Rogaland 11.docx (~200 KB)
- sundvegen okk.pdf (~1,4 MB)

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS

Mottatt dato: 27.06.19
Journalført: 19/286/11a
Arkivkode: 216

Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS
Hei Toril Hallsjø,

Viser til telefonsamtale vedrørende spørsmålet om Miljø & fauna kriminalitet samt lobby virksomhet i Karmøy Kommune.

Leier ut LNF regulert område til nærings drift. Karmøy Kommune følger ikke opp sin egen reguleringsplan. Eiendom 74/77 tilhørende Organisasjons nr. 912245195, Eiendommen 74/77 ble kjøpt 20 November 2013 av KHV- Eiendom skiftet navn til KHV Eiendom as i 2014 deretter skiftet navn igjen 11.09 2018 til OKK-INVEST AS. Fremdeles er det 100% eid av Ove Kenneth Kvalavåg.

Eiendommen 74/77 har ingen tinglyst veirett men tinglyst pant i eiendommen på til sammen kr. 13,5 millioner Fra handelsbanken, hvor handelsbanken finner sin sikkerhet i denne LNF eiendommen vet ikke jeg.

Næringsdrivende Ove Kenneth Kvalavåg utvidet, gruset, asfalterte, satte opp autovern, gatelys og port på Gards og br.nr.74/59 og vei til 74/60 tilhørende Karmøy kommune som også er regulert til LNF område. Etter flere bekymringsmeldinger er det søkt om omregulering til eiendommene men fremdeles tillates Næringsdrift.

Vedlegger bekymringsmelding fra 2016 og 28.02.2019, bekymringsmelding Fylkesmannen i Rogaland 11.02.19, siste inlegg i Haugesunds Avis.

Økokrim er kjent med saken og Sjur stava sør vest politidistrikt (som er på ferie for tiden).

Det er ønskelig at også Haugaland Kontrollutvalgssekretariat IKS engasjerer seg i denne Miljø og Fauna kriminaliteten som lukter kommunal lobbyvirksomhet.

Med hilsen

John Håland

Sendt fra E-post for Windows 10

BEKYMRINGSMELDING VEDRØRENDE KHV EIENDOM as.

Bekymringsmeldingen gjelder eiendommene på gårds og bruks nr. 74/77 og Gards og br. Nr. 75/54.

KHV Eiendom as kontor adresse: Sundvegen 561, 4250 Kopervik
e-post: post@khv.no,
web side: KHV.no
org. nr.: 912 245 195

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 27.08.19
Journalført: 19/280/16
Arkivkode: 216

Daglig leder: Ove Kenneth Kvalavåg

Påminner den daglige næringsdriften som utføres av KHV as og KHV Eiendom as på sin eiendom med gårds og bruks nr. 74/77 regulert til LNF-formål (landbruk, natur og friluft) i kommuneplanen i Karmøy Kommune.

Det refereres også til tidligere detaljert Bekymringsmelding fra 2016 (vedlegg nr.1) som påminner flere forhold en kan stille spørsmål om vedrørende fauna og miljøkriminalitet på eiendommer som er regulert til LNF-formål (landbruk, natur og friluft) i kommuneplanen.

Det stilles også spørsmål om større fauna og miljøkriminalitet, vesentlige terrenginngrep, satt opp flere bygg på gårds og bruks nr. 74/77 som er regulert til LNF-formål (landbruk, natur og friluft) i kommuneplanen i Karmøy Kommune, er disse bygga godkjent etter plan- og bygningsloven? Eiendommen er tilkoblet kommunalt vann og kloakk, er dette godkjent av Karmøy Kommune? Hvorfor tilbakeføres ikke eiendommene som er regulert til LNF-formål (landbruk, natur og friluft) i kommuneplanen? Spørsmålet om korrupsjon bør stilles og granskes.

KHV as leverer som kjent hovedsakelig tjeneste til Kommuner, fylkeskommuner, samferdselsdepartementet eller underleverandør til ovennevnte mm.

Etter opplysninger fra tinglysningen finnes det heller ingen veirett til KHV EIENDOM as med Gards og Br. Nr. 74/77. KHV as bruker daglig Karmøy Kommune sin eiendom og vei på Gards og br.nr. 74/59 og 74/60. som KHV as har utvidet, gruset, asfaltert, oppsatt autovern og stengt med port påført med logo VELKOMMEN TIL KHV as. Kommer ikke dette under fauna og miljøkriminalitet? utført på eiendommen som er regulert til LNF-formål (landbruk, natur og friluft) i kommuneplanen og tilhører Karmøy Kommune. Med hvilken rett og myndighet har Karmøy Kommune med å overstyre regulering og gjeldene godkjenninger?

Etter opplysninger fra Statens Vegvesen finnes det heller ingen godkjent utkjørselstillatelse i denne størrelse til Sundvegen 851 fra gårds og bruks nr. 75/59 som også er regulert til LNF-formål (landbruk, natur og friluft) i kommuneplanen og tilhører Karmøy Kommune, kommer ikke dette innunder ulovlig utkjørsel? Med hvilken rett og myndighet har Karmøy Kommune med å overstyre regulering og utkjørsels bestemmelser?

LNF eiendom med Gards og br. Nr. 75/54.

Karmøy Kommune kom allerede med pålegg å tilbakeføre eiendommene med Gards og br. Nr. 75/54 som er regulert til LNF-formål (landbruk, natur og friluft) i kommuneplanen i 2010. I følge reportasje fra media Haugesunds Avis onsdag 28 mars 2018 (vedlegg nr. 2) omtaler media rot i rutiner og det tar 7 år og følge opp. Dette er under enhver kritikk og spørsmålet om kommunes rolle må kunne stilles da kommunen kjøper tjenester av KHV as.

Det påpekes også at daglig leder i KHV as Ove Kennet Kvalavåg har privat adresse/bopel i Stongvegen 54, 4270 Åkrehamn og teknisk sjef i Karmøy kommune Malvin Bjørøy i Stongvingen 45, 4270 Åkrehamn bare et stein kast fra hverandre.

I følge Ove Kenneth Kvalavåg sin uttalelse i Haugesund Avis reportasjen er den omtalte eiendommen brukt til: **Området er ifølge Kvalavåg brukt til å lagre tømmer og litt utstyr.**

I følge bildet er det også brukt til vesentlig lagringsplass av kjemikalier og maling. **Er kjemikaliene og malingen nå deponert etter gjeldene forskrifter med godkjenning for deponi?**

Det forventes at Karmøy Kommune tar fatt i overnevnte fauna og miljøkriminalitet på gards og bruks nr. 74/77 og 75/54.

Denne bekymringsmeldingen er sendt til: Karmøy Kommune, Karmøy Lensmannskontor, Rogaland Fylkeskommune, Fylkesmannen i Rogaland, Økokrim, Samferdselsdepartementet og media.

BEKYMNINGSMELDING 28.02.2019

TIL KARMØY KOMMUNE

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 27.06.19
Journalført: 19/288/HL
Arkivkode: 216

Bekymringsmeldingen gjelder om fauna og miljøkriminalitet og feil forvaltning av eiendommene som er regulert til LNF-formål (landbruk, natur og friluft) i kommuneplanen og tilhører:

Karmøy Kommune på Gards og br.nr. 74/60

og

KHV Eiendom as på Gards og br.nr. 74/77

Bekymringsmelding vedrørende Karmøy Kommune som fremdeles tillater ulovlig nærings drift på sine eiendommer på Gards og br.nr. 74/59 og 74/60 og KHV Eiendom as på Gards og br.nr. 74/77. Eiendommene er LNF-formål (landbruk, natur og friluft) i kommuneplanen som brukes nå daglig til Næringsvirksomhet som profileres "SUND NÆRINGSPARK"

Det er kjent med at omregulering er det søkt om men kan ikke se dette godkjent.

Fylkesmannen i Rogaland 11.02.19

52
VEDLEGG 3

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 27.06.19
Journalført: 19/286/4
Arkivkode: 216

BEKYMNINGSMELDING – OLJEFORURENSNING OG MER.

VEDRØRENDE KHV EIENDOM as.

På adresse Sundvegen 561, 4250 Kopervik

Daglig leder: Ove Kenneth Kvalavåg.

KHV Eiendom as sin eiendom med gårds og bruks nr. 74/77 regulert til LNF-formål (landbruk, natur og friluft) i kommuneplanen i Karmøy Kommune.

Eiendommen bærer vesentlig preg av olje som kommer opp av grunnen og flyter opp over gruset område.

Det stilles også spørsmål om større fauna og miljøkriminalitet, vesentlige terrenginngrep, Asfalttering av området og satt opp flere bygg på gårds og bruks nr. 74/77 som er regulert til LNF-formål (landbruk, natur og friluft) i kommuneplanen i Karmøy Kommune,

Hilsen

John Harald Håland

NYHETER KARMØY KHV

KHV-gründer driver næring i LNF-område

SUND NÆRINGSPARK: Området på Sund næringspark, der flere firmaer leier av OKK Invest, er i kommuneplanen regulert som LNF-område. Foto: Ine Rossebø Knudsen

Av Ine Rossebø Knudsen
12. juni 2019, kl. 09:26

Karmøy kommune følger foreløpig ikke opp næringsdriften på et LNF-område på Sundvegen. Området skal ha vært i bruk til næringsdrift i flere år.

DEL

f

...

ANNONSE

KARMØY: «Sund næringspark» står det på skiltet utenfor tomten på Sundvegen 561. Området er i kommuneplanen regulert som LNF-område, men er i dag et næringsområde for flere firmaer som leier av tidligere daglig leder i KHV Ove Kenneth Kvalavåg.

I dag er eiendommen registrert på hans aksjeselskap OKK Invest.

Det er uvisst når området først ble tatt i bruk til næringsdrift, men det skal være snakk om flere år. Kvalavåg og KHV Eiendom skal ha kjøpt tomten i 2013.

I 2017, 2018 og sist i februar 2019 har kommunen mottatt bekymringsmeldinger angående det nevnte området. Bekymringsmelderen stiller spørsmål ved kommunens håndtering av saken overfor Haugesunds Avis.

- Det er med stor betenkelighet at Karmøy kommune ikke stopper dette, sier meldereren, og kaller bruken av området for miljøkriminalitet.

LES OGSÅ

Fikk pålegg om å ordne opp i 2010. Endelig skjer det.

- En mulighetslov

Areal og byggesakssjef Malvin Bjørøy i Karmøy kommune forteller at kommunen avventer såkalt ulovlighetsoppfølging på området i påvente av et revidert planforslag.

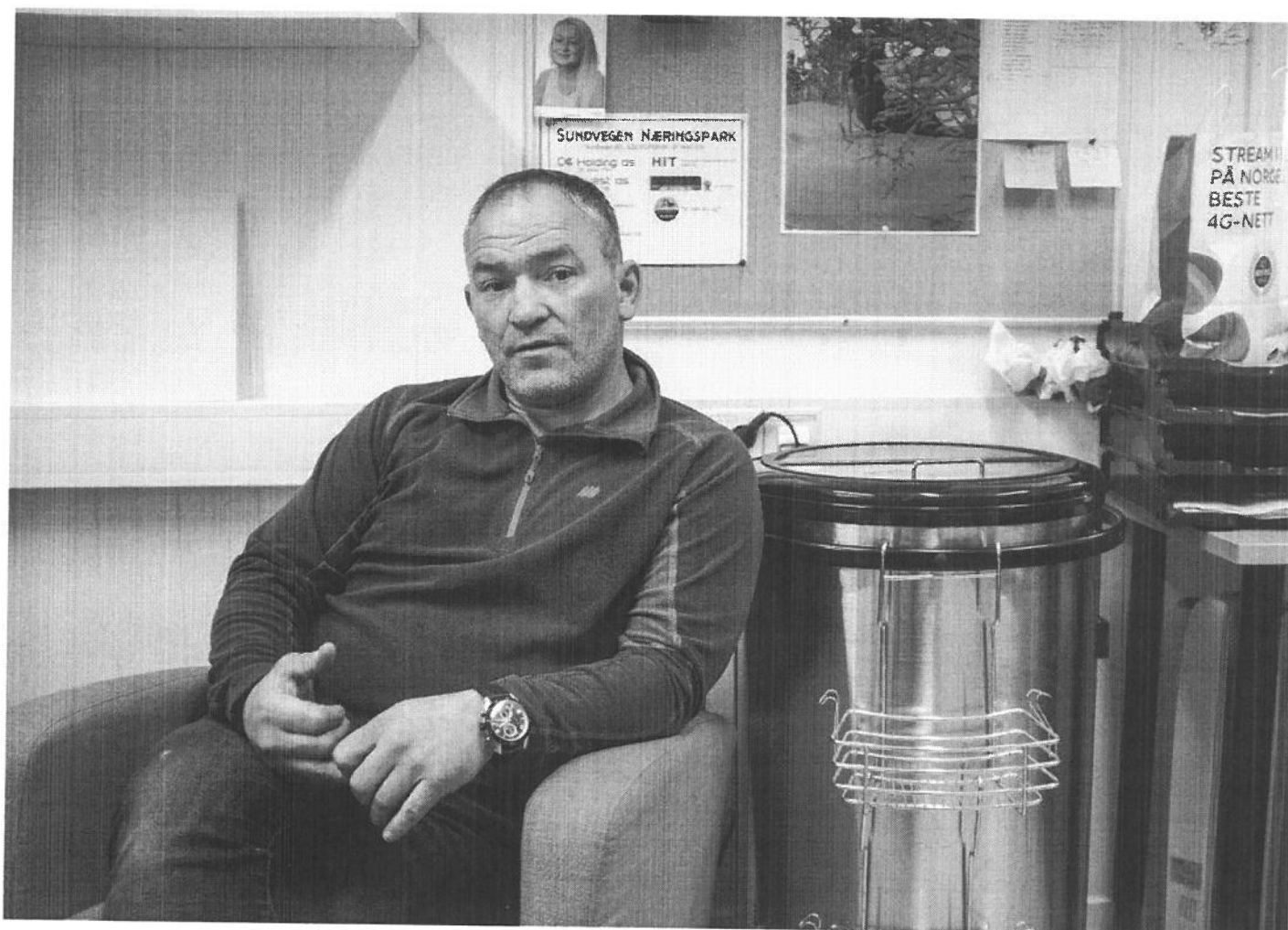
- Plan- og bygningsloven gir alle anledning til å få ting i ordentlige former. Det er ikke en straffelov, men en mulighetslov. De vil få en rimelig frist til å ferdigstille planforslaget, men det må være en viss progresjon i arbeidet, sier Bjørøy.

Saksbehandler Aage Steen Holm i kommunen forteller at arbeidet med planforslaget startet i mai 2017.

- Vi fikk inn et planforslag like før jul i 2018, men ba om en del utbedringer. Vi venter nå på nytt planforslag, informerer Holm.

Kvalavåg bekrefter at det har blitt søkt om omregulering, men vil ellers ikke kommentere saken.

RH Oppmåling, som arbeider med reguleringsplanen for næringsområdet, kan ikke si noe om tidspunkt for når planen vil være klar.

EIER: Ove Kenneth Kvalavåg eier området på Sundvegen. Arkivfoto. Foto: Eva M. Sternhoff

Lik Haugesunds Avis på Facebook

Liker Du og 37 k andre liker dette.

Les mer om: [Nyheter](#) [Karmøy](#) [KHV](#)

John Harald Håland (via e-post johnHH@live.no)

4250 KOPERVIK

Deres ref.	Deres dato	Vår ref.	Dato
	27.06.19	19/290/216/tha	02.07.19

FORELØPIG TILBAKEMELDING OM HENVENDELSE TIL KONTROLL-UTVALGET

Vi viser til din e-post av 27.06.19 til kontrollutvalgssekretariatet med påstander om miljø- og faunakriminalitet, samt lobbyvirksomhet i Karmøy kommune knyttet til at kommunen leier ut et LNF-område til næringsdrift.

Det er bare kommunestyret som kan pålegge kontrollutvalget oppgaver. Når det gjelder henvendelser fra andre, må utvalget selv vurdere om utvalget vil behandle henvendelsen eller ikke. Om kontrollutvalget skal behandle en sak, vil være avhengig av om saken ligger innenfor mandatet til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget sine oppgaver er omtalt i «Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner». Utvalgets primæroppgaver er å sørge for at kommunen har en forsvarlig regnskapsrevisjon, at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll, samt andre oppgaver på et overordnet nivå knyttet til systemkontroll.

Kontrollutvalget skal ikke være et klageorgan for enkeltvedtak eller en arena for overprøving av politiske prioriteringer/vedtak som er gjort av kommunalt folkevalgte organ. Utvalget har heller ikke myndighet til å fatte vedtak som binder forvaltningen.

Karmøy kontroll- og kvalitetsutvalg vil i neste møte den **28.08.19** kl. 17.30 få lagt fram din henvendelse under referatsakene. Utvalget vil så i møtet drøfte om saken ligger innenfor deres mandat, om den skal avvises eller følges opp. Administrasjonen vil før møtet eller i møtet ha anledning til å komme med sitt syn i saken.

Du vil bli orientert om utfallet av saken når endelig vedtak foreligger. Sakskart og protokoller fra utvalgets møter blir lagt ut på våre nettsider www.kontrollutvalgene.no.

Med hilsen
Toril Hallsjø (sign.)
Daglig leder

Kopi: Karmøy kommune v/postmottak
Utvalgsleder Einar R. Endresen

NYHETER KARMØY BARNEHAGE OPPVEKST KARMØY

Anklager kommunen for slendrian og slurv

Leder av kontrollutvalget i Karmøy kommune, Einar Endresen. Arkivfoto: Alfred Aase

Av Øystein Merkesvik
08. juli 2019, kl. 16:21 ✓

– Karmøy kommune er ingen bedrager, sier leder av kontrollutvalget Einar Endresen (Frp). Han mener likevel at kommunen strekker strikken alt for langt når det gjelder manglende tilskudd til private barnehager.

ANNONSE

DEL

...

ANNONSE

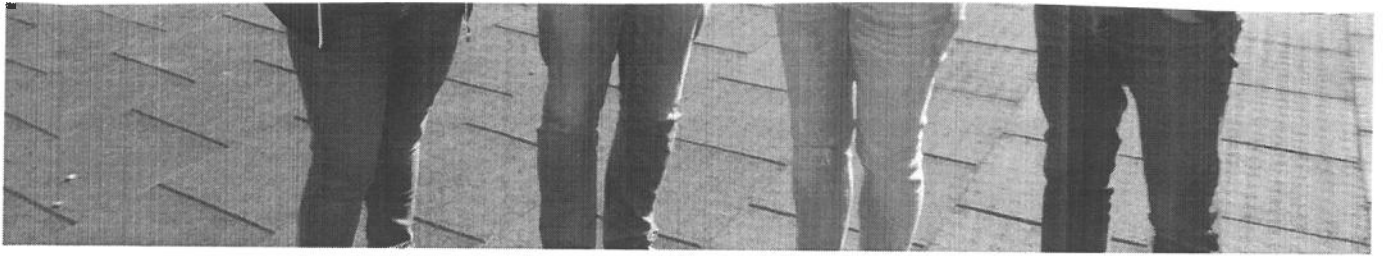
KARMØY: Ved Norheim barnehage har styrer Irene Hvidsten regnet ut at de taper 1,1 millioner kroner i året på grunn av beregningsmetoden fra Karmøy kommune når det gjelder tilskudd til private barnehager.

- Vi budsjetterer med røde tall på grunn av det tilskuddet kommunen gir oss. Vi er tvunget til å gå i minus i minimum to år, forteller styreren.

Den private barnehagen på Norheim har 116 barn og 42 ansatte, og er en av de største i Karmøy. Her opplever de – i likhet med en rekke private barnehager i kommunen – svært krevende tider. Karmøys utregningsmetode gir det nest laveste tilskuddet av alle kommuner her i landet.

- Vi har prøvd å holde driftskostnadene nede, og har litt å tære på. Men om noen år er bufferen borte, og vi vet at flere barnehager og flere konsern i Karmøy sliter. De må enten gå inn i store konsern eller må legges ned, sier hun.

Representanter fra Karmøy FrP på besøk i Norheim barnehage. Veronica Helen Ørpetvedt (f.v), Einar Endresen, barnehagestyrer Irene Hvidsten og Rune Midtun. Foto: Øystein Merkesvik

Brøt loven

På kort tid har tre barnehager i Karmøy enten gått konkurs eller valgt å stenge portene. Private Barnehagers Landsforbund (PBL) mener Karmøy kommune sitt tilskudd blant annet er basert på flere barn i kommunale barnehager enn hva de er godkjent for, noe som har påvirket tilskuddssatsen til de private.

I fjor høst konkluderte Fylkesmannen i Rogaland med at kommunen har brutt loven.

- Fylkesmannen vil følge opp Karmøy kommunes ulovlige praksis i et eget spor, heter det i konklusjonen som Haugesunds Avis har fått tilgang til.

LES OGSÅ

- Ingen gikk i pluss i fjor

PBL har ba i vår om et møte med kommunen for å ta opp situasjonen. I et svarbrev sier kommunen at de etterstreber å følge regelverket, men har ingen planer om å bidra ovenfor barnehager som sliter.

- Kommunen synes det er beklagelig at flere private barnehager opplever røde tall og at driften oppleves som vanskelig med tanke på økonomi. Det foreligger likevel ingen konkrete planer for å hjelpe barnehagene som sliter økonomisk på nåværende tidspunkt, heter det i svaret, som ble signert kommunalsjef oppvekst og kultur Bjørn Andersen i mai.

Må svare

Leder av kontrollutvalget i Karmøy kommune Einar Endresen (Frp) er langt fra fornøyd med kommunens manglende håndtrekning overfor de berørte barnehagene, og kalte rådmannen inn på teppet før ferien.

- Vi har stilt flere spørsmål som rådmannen skal gi skriftlig svar på, sier Endresen.

- Mener du kommunen bevisst har jukset med tilskuddene overfor de private barnehagene?

- Jeg vil heller si at det er slendrian og slurv. Karmøy kommune er ingen bedrager. Det er ikke noe de bevisst gjør for å lure noen. Men ved langtidssykefravær strekker de strikken veldig langt, og tenker ikke på at dette rammer de private barnehagene, sier han.

Under kommunestyremøtet 1. juli foreslo Endresen å vedta en ekstrabevilgning på 18 millioner kroner til barnehagene som en redningspakke for å sikre situasjonen for de private barnehagene, uten å oppnå flertall.

Han vil nå følge utviklingen tett, og avventer rådmannens redegjørelse i saken etter ferien.

- Vi har ett møte i igjen i kontrollutvalget i denne perioden, og vil da behandle en skriftlig redegjørelse fra rådmannen. Vi får håndtere det videre derfra, sier Endresen.

NYHETER KARMØY BARNEHAGE POLITIKK KARMØY

Fylkesmannen er uenig med leder av kontrollutvalget

MØTER MOTBØR: Leder av kontrollutvalget, Einar Endresen, beskyldte Karmøy kommune for «slurv og slendrian», men får ikke gehør hos Fylkesmannen i Rogaland. Foto: ALFRED AASE (arkivfoto)

Av Øystein Merkesvik

09. juli 2019, kl. 13:28 ▼

Fylkesmannen i Rogaland mener Karmøy kommune har fulgt spillereglene ovenfor private barnehager, og avslutter saken.

DEL

...

ANNONSE

KARMØY: I Haugesunds Avis mandag hevdet leder av kontrollutvalget Einar Endresen (Frp) at Karmøy kommune driver med slendrian og slurv når de har beregnet tilskudd til private barnehager.

Tilskuddsordningen har vært behandlet hos Fylkesmannen i Rogaland etter at Private Barnehagers Landsforbund (PBL) klaget inn ordningen i fjor da flere private barnehager fikk problemer med å holde driften i gang på grunn av den økonomiske situasjonen.

Karmøy kommune har stått fast på at de har fulgt regelverket, og har sendt inn dokumentasjon om antall barn og arealbruk i de kommunale barnehagene til Fylkesmannen.

LES OGSÅ

Anklager kommunen for slendrian og slurv

Etter å ha gått gjennom redegjørelsen fra Karmøy kommune, skriver Fylkesmannen i et brev til Karmøy kommune at de godtar forklaringen – og ser seg ferdig med saken.

– På bakgrunn av Karmøy kommunes redegjørelse avslutter Fylkesmannen med dette saken. Vi anser det som sannsynliggjort at kommunen har riktig forståelse, og at praksis er i tråd med regelverket, heter det i brevet som Haugesunds Avis har fått tilgang til.

Lik Haugesunds Avis på Facebook

Liker

Du og 37 k andre liker dette.

Les mer om: [nyheter](#) [karmøy](#) [Barnehage](#) [politikk](#) [Karmøy](#)**Se kommentarer****Flere saker**

Torsdag 11. juli 2019

HAUGESUNDS AVIS

daktør
daktør
redaktørØystein Vormestrand,
Administrerende direktør
Postadresse: Haugesunds Avis,
Postboks 2024, 5504 HaugesundHaugesunds Avis
Grunnlagt i 1895 av Bernt Seland

Men lederen av kontrollutvalget er ikke uenig med Fylkesmannen...

Debatt

EINAR ENDRESEN
 Gruppeleder Karmøy Frp

DET ER agurktid, og avisene har sitt årlige problem med å fylle sidene sine fra dag til dag. Da kan det være fristende å oppkonstruere konflikter som ikke finnes, slik Haugesunds Avis forsøkte seg på når man fulgte opp sin reportasje om Karmøy FrPs engasjement for å sikre de private barnehagene i Karmøy et bærekraftig livsgrunnlag: Man forsøker å lage en konflikt ut av «intet».

«Fylkesmannen er uenig med lederen av kontrollutvalget!», er overskriften HA velger å bruke.

Jeg har aldri påstått at Karmøy bedriver «slurv og slendrian» når man beregner driftsstøtten til de private barnehagene, slik Haugesunds Avis skrev 9. juli. At fylkesmannen er uenig i en slik påstand overrasker i hvert fall ikke meg.

MIN PÅSTAND om «slurv og slendrian» kom som et svar til Haugesunds Avis på spørsmål om jeg trodde at Karmøy BEVISST jukser med beregning av driftsstøtten. Mitt svar til dette ble at jeg tror dette handler mer om «slurv og slendrian» med å ta ut vikarer ved langtidsfravær blant de ansatte i de kommunale barnehagene, enn om bevisste handlinger fra kommunens side. Karmøy er ingen bedrager, understreket jeg.

Dette spørsmålet har overhode ikke vært problematisert av fylkesmannen.

Og hva har dette med saken å gjøre?

Jo: Driftsstøtten til de private barnehagene regnes ut fra prisen pr. offentlig barnehageplass. Dersom kommunen «slurver», og faktisk sparer penger på å «slurve» i sine egne barnehager, så blir de private barnehagene skadelidende som følge av redusert driftsstøtte.

Men dette med «slurv og slendrian» er heller ikke det alvorlige i denne saken: Det alvorlige er at den utregningsmetoden Karmøy bruker (som er lovlig) gir som resultat at Karmøy ligger NEST NEDERST blant alle landets kommuner når det gjelder driftsstøtte til sine privatdrevne barnehager.

DETTE ER et POLITISK ansvar, og er i ferd med å sende flere av våre privatdrevne barnehager ut i den sikre konkurs!

For å avbøte på denne situasjonen foreslo Karmøy FrP i forrige kommunestyre å bevilge 18 millioner til ekstra driftsstøtte til sine private barnehager. Slik ville Karmøy kunnet kommet opp på samme nivå som landets fleste øvrige kommuner bevilger til sine privatdrevne barnehager. Vi syntes det ville vært en god ide å bruke av de 45 mill. kommunen fikk i ekstra utbytte fra Haugaland Kraft til dette formålet.

Derfor fremmet undertegnede følgende forslag til behandling i kommunestyret:

«Kommunestyret bevilger 18 mill. til drift av de private barnehagene for 2019.

Tiltaket gjøres som et ledd i å likebehandle de private barnehagene med de kommunale barnehagene. Dette vil være en god og rettferdig barnehagepolitikk og vil gjøre at alle de private barnehagene kommer i po-

sisjon til å oppfylle den lovpålagte bemanningsnormen som iverksettes 1. august i år.

Forslaget er i tråd med det som representantene fra Ap, H, Krf, MDG, SP, V, Frp og Karmøylista stemte for i møte den 22. mai hvor partiene var deltagende i en debatt om barnehagepolitikken i Karmøy kommune.

Tilskuddet for 2019 til de private barnehagene er beregnet ut fra Karmøy kommunes kostnader fra 2017. I 2017 hadde Karmøy kommune en bemanning på 6,45 barn per voksen. Kommunen manglet altså 9 årsverk for å ha en bemanning som oppfylte bemanningsnormen. De private barnehagene får altså ikke finansiert bemanningsnormen som effektueres 1. august i år.

Bevilgningen på 18 mill. er beregnet ved å legge til estimerte utgifter til disse årsverkene. For eksempel vil satsen per småbarn da øke fra kr 182 861,- til kr 196 545,-. Fortsatt vil satsene ligge kr 22 855,- under nasjonal sats, en økning på vel 8% av beregnet tilskudd for 2019.

Alternativet kan bli at private barnehager: a) bryter normen. b) permitterer alle ansatte minst en måned for å redusere utgiftene til et nivå som kommunen faktisk betaler for.

c) som b), men ber kommunen komme inn med bemanning i den måneden barnehagen er stengt for å opprettholde tilbudet til foreldrene. d) leier ut sine barnehager til kommunen i 2 år, dvs inntil tilskuddene utmåles ift et likeverdig grunnlag. Inndekningen finnes ved å redusere tertialrapportens positive avvik på 22,7 mill. til 4,7 mill.» Dessverre var det bare Venstre og MDG som var enige med FrP i dette.

56

Til

- Kommunene
- Fylkeskommunene

Att.: Ordfører / fylkesordfører
Rådmann / fylkesrådmann
Byråd / fylkesråd
Saksansvarlig valgteknisk forberedelse
Ev. videresending til representanter for valglistene til kommune- og fylkestingsvalget

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 01.07.19
Journalført: 19/288/Ha/osh
Arkivkode: 033

Oslo, 1.7 2019

Valg av kontrollutvalg for perioden 2019–2023

Stortinget vedtok 22. juni 2018 en ny kommunelov. Mesteparten av den nye loven settes i kraft fra og med det konstituerende møtet i det enkelte kommunestyret og fylkestinget ved oppstart av valgperioden 2019–2023, jf. kgl.res nr. 2062 av 20.12.2018. Dette gjelder blant andre kapittel 24 om kontrollutvalget.

Kontrollutvalget er ett av de få lovfestede utvalgene i kommunen/fylkeskommunen - et stadig mer sentralt utvalg, ikke minst på grunn av økt satsing på forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Det gjør også at kommunestyrene prioriterer utvalget høyere nå enn før. FKT ser det som en naturlig og gledelig utvikling.

Utvalget er ellers spesielt mht. hvem som kan velges. Vi fikk både i 2011 og i 2015 meldinger om feil ved valg av kontrollutvalg. Vi vil derfor gi noen råd og innspill før nytt utvalg skal velges i 2019:

Den nye kommunelovens bestemmelser om valg av kontrollutvalg

§ 7-1 Konstituerende møte i kommunestyret og fylkestinget

- Kontrollutvalget skal velges på det konstituerende møtet, etter valg av formannskap/fylkesutvalg, ordfører/fylkesordfører og varaordfører/fylkesvaraordfører.

§ 23-1 Kontrollutvalget

- Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget.
- Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren.
- Utvalget skal ha minst fem medlemmer.
- Minst ett medlem skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer.

Utelukket fra valg er

- a) ordfører og varaordfører
- b) medlemmer og varamedlemmer av formannskap eller fylkesutvalg
- c) medlemmer og varamedlemmer av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet. Medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret eller fylkestinget er likevel valgbare
- d) medlemmer av kommuneråd eller fylkesråd
- e) medlemmer og varamedlemmer av kommunestyrekomité eller fylkestingskomité
- f) ansatte i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen (gjelder også deltidsstillinger)
- g) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- h) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefellesskap.

Kommunelovens regler om kjønnsmessig balanse gjelder også for kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets rolle i folkevalgtopplæringen

§ 22-1 om kommunestyrets og fylkestingets kontrollansvar

- Kommunestyret og fylkestinget har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens og fylkeskommunens virksomhet.

Derfor er det svært viktig at kontrollutvalgets funksjon og rolle gis god plass i folkevalgtopplæringen.

Basisopplæringen

Vi er kjent med at det i forkant av opplæringsdagen/ basisprogrammet i KS sitt folkevalgtopplæringsprogram 2019-2023, vil arrangeres formøte mellom kursleder fra KS og kommunen (ordfører og rådmann). FKT oppfordrer til at kontrollutvalgets sekretariat inviteres til møtet. Sekretariatet kan bidra med sin erfaring og gi gode tips om kunnskapsbehovet.

Hvis kontrollutvalget skal kunne gjøre en god jobb for kommunestyret, er det viktig at medlemmene kjenner hele den kommunale virksomheten. Basisprogrammet er i så måte en god anledning og kontrollutvalget bør få tilbud om å delta på opplæringen.

Folkevalgt dager

KS anbefaler at det arrangeres folkevalgt dager som kommer i tillegg til basisprogrammet. Her kan kommunen selv legge inn fordypninger i ulike emner. Den kommunale egenkontrollen er et viktig emne som bør vurderes i denne sammenheng.

Opplæring av kontrollutvalg

Kontrollutvalget er et lovfestet og viktig utvalg i kommunen som bør ha dyktige medlemmer. FKT er godt i gang med å planlegge opplæringstiltak for kontrollutvalgene etter valget:

- Vi vil tilby våre medlemmer en seire pp-presentasjoner - 1-2 dagers kurs som kan benyttes lokalt evt. regionalt.
- Vi vil også tilby et eget kursopplegg for kontrollutvalgsledere – «kontrollutvalgslederskolen».
- Hvert år arrangerer FKT fagkonferanse der vi retter søkelyset mot aktuelle problemstillinger og saker. I 2020 arrangeres konferansen 3-4. juni på Gardermoen. Det er naturlig at innholdet i konferansen tilpasses at kontrollutvalgene er nyvalgte.

Vi oppfordrer kommuner og fylkeskommuner til å avsette tilstrekkelige ressurser i budsjettet for 2020 til opplæring av nytt kontrollutvalg.

FKT er tilgjengelige for spørsmål som måtte dukke opp i forbindelse med valg av kontrollutvalg, egenkontrollens plass i folkevalgtopplæringen og opplæring av kontrollutvalg.

Kopi:
FKTs kontrollutvalgs- og sekretariatsmedlemmer
KS

Vennlig hilsen

Anne-Karin Femanger Pettersen (s)
Generalsekretær

Vår dato:

06.08.2019

Vår ref:

2018/5977

Deres dato:

Deres ref:

KARMØY KOMMUNE
Postboks 167
4291 KOPERVIK

Kontakt saksbehandler

Gro Sevheim, 51568787

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 12.08.19
Journalført: 19/305/4 ha
Arkivkode: 216

Oversendelse av endelig tilsynsrapport

Saken gjelder

Fylkesmannen sendte foreløpig tilsynsrapport til kommunen 11.06.2019, der det ble gitt en frist for kommunen til å kommentere rapporten. Vi mottok kommentarer fra kommunen 01.07.2019. Vi har skrevet våre vurderinger og foretatt noen endringer i teksten i den endelige tilsynsrapporten. Vi har ikke endret på påleggstekster eller korreksjonspunkter.

Konklusjon i tilsynet

Endelig tilsynsrapport for Karmøy kommune følger vedlagt. Det går fram av denne hvilke regelbrudd og korreksjonspunkter Fylkesmannen har konstatert.

Vi ber om at tilsynsrapporten blir gjort kjent for alle som arbeider med feltet.

Plan for retting

Vi ber kommunen om å sende inn en erklæring til Fylkesmannen om at regelbruddene er rettet sammen med en redegjørelse og dokumentasjon som viser dette senest innen **6. november 2019**. Dersom det er behov for veiledning underveis i prosessen, er det bare å ta kontakt med oss.

Med hilsen

Marianne Skogerbø
utdanningsdirektør

Gro Sevheim
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

HAUGALAND KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT IKS Postboks 57 5575 AKSDAL

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

ENDELIG TILSYNSRAPPORT

06.08.19

Individuell plan for deltakere i
introduksjonsprogram

Introduksjonsloven § 6 og § 19 (1)

Karmøy kommune

2018

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	3
1.1	Formålet med tilsynet	3
1.2	Fylkesmannens tilsynshjemmel	3
1.3	Om rapporten og gjennomføringen av tilsynet	3
1.4	Lovkravet som undersøkes i tilsynet	4
2.	Kommunens organisering av arbeidet med introduksjonsloven	4
3.	Fylkesmannens vurdering	5
3.1	Utarbeider kommunen en individuell plan som fastsettes ved enkeltvedtak?	5
3.2.1	Er planen individuelt tilpasset og utarbeidet i samråd med deltakeren?	6
3.3.1	Inneholder den individuelle planen programmets start, tidsfaser og en angivelse av tiltakene i programmet?	9
3.4.1	Tas den individuelle planen opp til ny vurdering med jevne mellomrom og ved vesentlig endring i deltakerens livssituasjon?	10
3.5.1	Fastsettes vesentlige endringer i den individuelle planen ved enkeltvedtak?	10
4.	Oppfølging av tilsynsresultat	11
	Vedlegg 1: Oversikt over dokumentasjon	12
	Vedlegg 2: Lovgrunnlag for tilsynet	12

1. Innledning

Denne rapporten er utarbeidet av Fylkesmannen i Rogaland etter tilsyn med Karmøy kommunes forvaltning av introduksjonsloven. Tilsynet retter seg mot kommunen, jf. introduksjonsloven § 3 om kommunens ansvar. Uavhengig av om tjenester utføres av andre enn kommunen, er det kommunen som plikter å sørge for at tjenestene utføres i samsvar med loven og tilhørende forskrifter.

1.1 Formålet med tilsynet

Introduksjonsloven har som hensikt å sørge for at deltakerne blir aktive yrkesutøvere og samfunnsborgere og at de blir økonomisk selvstendige.

For deltakerne kan brudd på introduksjonsloven ha rettssikkerhetsmessige konsekvenser som er i strid med lovens målsetting. Det kan også ha samfunnsøkonomiske konsekvenser gjennom forsinkelser i den enkeltes overgang til utdanning og arbeid. Forsinkelser kan føre til at det tar lengre tid før deltakeren blir økonomisk selvstendig. Slike forsinkelser betyr økte offentlige utgifter til nye kvalifiseringstiltak og/eller ytterligere sosialhjelp. Samtidig tar det lengre tid før samfunnet kan benytte seg av de ressursene nyankomne innvandrere representerer.

Tilsynet skal bidra til etterlevelse av loven som et bidrag til kommunens arbeid med å sikre kvaliteten i sin tjenesteproduksjon. Det vises til kommunens internkontrollplikt etter introduksjonsloven § 24.

1.2 Fylkesmannens tilsynshjemmel

Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven) gir i § 23 Fylkesmannen hjemmel til å føre tilsyn med kommunen.

Kommuneloven kapittel 10A gjelder for Fylkesmannens tilsyn. Fylkesmannen kan gi pålegg om å rette forhold som er i strid med lov og/eller forskrift, men før det gis pålegg, skal kommunen få en rimelig frist til å rette forholdet.

Når tjenester utføres av andre enn kommunen, skal krav om retting og eventuelle pålegg rettes til kommunen som ansvarlig for introduksjonsprogrammet. Kommunen plikter å sørge for at tjenesten utføres i samsvar med lov og forskrift.

1.3 Om rapporten og gjennomføringen av tilsynet

Tilsynet er gjennomført som et skriftlig tilsyn og er basert på gjennomgang av et utvalg deltakermapper og skriftlig dokumentasjon fra kommunen. Rapporten gir ingen vurdering av kommunens forvaltning av introduksjonsordningen på andre områder enn de som er undersøkt gjennom tilsynet. Oversikt over dokumentasjonen fremgår av vedlegg 1.

Karmøy kommunes kommentarer til den foreløpige tilsynsrapporten ble mottatt hos Fylkesmannen 01.07.2019. Det ble ikke sendt inn ytterligere dokumentasjon. Kommentarene har blitt vurdert og omtalt i den endelige rapporten.

Tilsynet er gjennomført slik:

1. Skriftlig varsel fra Fylkesmannen til kommunen om åpning av tilsyn 19.12.2018
2. Mottatt dokumentasjon fra kommunen 11.04.2019

3. Ytterligere dokumentasjon/opplysninger fra kommunen 30.04.19 og 10.05.2019 og 20.05.19
4. Utsending av foreløpig tilsynsrapport 11.06.2019
5. Tilbakemelding fra kommunen på foreløpig tilsynsrapport 01.07.2019
6. Utsending av endelig tilsynsrapport 05.08.2019

1.4 Lovkravet som undersøkes i tilsynet

Temaet for tilsyn er om kommunens forvaltning av introduksjonsloven tilfredsstiller kravene etter § 6 og § 19 første ledd, om individuell plan for deltakere i introduksjonsprogrammet. Tilsynet gjelder også forvaltningslovens bestemmelser knyttet til disse paragrafene. Lovgrunnlaget kommer frem av vedlegg 1.

Tilsynet har tatt utgangspunkt i kontrollspørsmål. Kontrollspørsmålene er utformet ut fra det lovkravet de er ment å kontrollere. Kontrollspørsmålene skal dekke alle forhold som skal undersøkes gjennom tilsynet, og følgende kontrollspørsmål skal besvares:

1. Utarbeider kommunen en individuell plan som fastsettes ved enkeltvedtak?
2. Er planen individuelt tilpasset og utarbeidet i samråd med deltakeren?
3. Inneholder den individuelle planen programmets start, tidsfaser og en angivelse av tiltakene i programmet?
4. Tas den individuelle planen opp til ny vurdering med jevne mellomrom og ved vesentlig endring i deltakerens livssituasjon?
5. Fastsettes vesentlige endringer i den individuelle plan ved enkeltvedtak?

2. Kommunens organisering av arbeidet med introduksjonsloven

I Karmøy kommune er ansvaret for introduksjonsprogrammet lagt til Flyktningtjenesten. Dette er en avdeling i NAV, mens NAV er organisert som en enhet i helse og omsorg. Karmøy voksenopplæring er organisert i enhet for oppvekst og kultur.

Kommunen har sendt inn et delegeringsreglement som gir kommunalsjef for helse og omsorg myndighet til å fatte avgjørelser etter introduksjonsloven. Kommunalsjef for helse og omsorg har delegert videre myndighet til leder i NAV til å fatte vedtak etter introduksjonsloven §§ 2, 4 -8 og 13 -16, samt innvilge permisjon. Delegeringsreglementet sier at det er leder i NAV som skal fatte vedtak om individuell plan og bestemme innholdet i den. Men ifølge dokumentasjonen er det Karmøy voksenopplæring (KVOS) som fatter disse vedtakene.

Kommunalsjef for oppvekst og kultur har blitt delegert øvrige bestemmelser innen introduksjonsloven. Det innebærer blant annet å fatte vedtak om opplæring i norsk og samfunnskunnskap, om ytterlige gratis opplæring i norsk etter § 18 i introduksjonsloven, samt fatte vedtak om individuell plan etter § 19. I dokumentasjonen kommer det ikke fram om kommunalsjefen har delegert myndigheten videre, men dokumentasjon og intervju viser at det er programrådgivere hos KVOS som fattes disse vedtakene. Innholdet i den individuelle planen og endringer knyttet til individuell plan er det også programrådgiverne hos KVOS som utfører.

Det er lagt ved samarbeidsavtale datert 11.03.19 som synliggjør samarbeidet mellom kommunen og NAV etter rundskriv Q-27/2015 – *Samarbeid mellom kommunen og Arbeids- og velferdsetaten om introduksjonsordning for nyankomne innvandrere*. Det fremkommer av avtalen målsetningen med programmet, samarbeid og organisering, samt hvordan ansvaret er fordelt mellom NAV Karmøy og KVOS.

I sin redegjørelse skriver Karmøy kommune at de er under omorganisering fra og med 01.05.19. Da ble NAV Karmøy og programrådgivere hos KVOS samorganisert, og fikk ansvar for deltakere fra de starter i introduksjonsprogrammet til og med gjennomføringen av kvalifiseringsprogrammet.

3. Fylkesmannens vurdering

3.1 Utarbeider kommunen en individuell plan som fastsettes ved enkeltvedtak?

3.1.1 Rettslig krav

Det vises til vedlagt lovgrunnlag i vedlegg 2.

3.1.2 Våre observasjoner og vurderinger

Karmøy kommune har sendt inn dokumentasjon for fem deltakere i introduksjonsprogrammet. Deltakermappene inneholder vedtak om tildeling av introduksjonsprogram, vedtak om norskopplæring og individuelle planer. Kommunen har tatt i bruk de nye malene til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi). Fylkesmannen har mottatt både planer som viser hvordan kommunen bruker disse både for introduksjonsprogrammet og opplæringen i norsk og samfunnskunnskap, samt hvordan IPene ble utformet tidligere. Det er NAV som fatter vedtak om tildeling av program. Ifølge rutinen skal det skje innen tre måneder etter bosetting. I kommunens redegjørelse kommer det frem at NAV og KVOS foretar kartlegging sammen, men det er KVOS som velger tiltak og utarbeider IPene.

Fylkesmannen har undersøkt om de individuelle planene i Karmøy kommune er i tråd med lovkravet. For at de individuelle planene skal oppfylle lovkravet, må også vedtaket om tildelingen av introduksjonsprogrammet være i samsvar med regelverket. I tildelingsvedtaket vises det til introduksjonsloven §§ 2, 4 og 6 og vedtaket er begrunnet. I tildelingsvedtaket om introduksjonsprogram blir det ikke opplyst tilstrekkelig om klageadgang etter lovkravet i forvaltningsloven. I kommunens merknader til den foreløpige tilsynsrapporten skriver kommunen at vedtaksmalen er rettet og at blir opplyst om innsyn i sakens dokumenter etter forvaltningsloven §§ 18 og 19. Kommunen har ikke sendt inn dokumentasjon som synliggjør dette. Fylkesmannen opprettholder konklusjonen om at tildelingsvedtaket fortsatt ikke opplyser tilstrekkelig om klageadgang.

Det er Fylkesmannens forståelse at IPen for introduksjonsprogrammet blir utformet etter tildelingen av program og at den lages i første samtale med deltakeren ved oppstart i programmet. Det fremkommer ikke av rutinene at det skal fattes eget vedtak om IP for introduksjonsprogrammet.

IP for opplæring i norsk og samfunnskunnskap blir ifølge kommunens redegjørelse utarbeidet i to omganger. Norskklærere hos KVOS bruker et eget fagsystem – Ekasys og legger inn mål, delmål og nivå på deltakeren. Programrådgiverne har tilgang til systemet og bruker

informasjonen i utarbeidelsen av IP for introduksjonsprogrammet. Ved å bruke de nye malene er IPen for norskopplæringen en del av IPen for introduksjonsprogrammet. Fylkesmannen konkluderer med at kommunen oppfylder kravet om å fatte vedtak om IP for introduksjonsprogrammet og norsk og samfunnskunnskap.

Dokumentasjonen viser også at IPene er begrunnet og det vises til introduksjonsloven § 6 og § 19 (1). Det opplyses også tilstrekkelig om klageadgang. Ifølge intervju får deltakerne med seg IPen i hånden etter deltakersamtalen. Enkelte deltakere hadde også med seg sin individuelle plan da de møtte til intervjuet med Fylkesmannen.

Individuell plan for introduksjonsprogrammet og opplæring i norsk og samfunnskunnskap skal være utarbeidet innen tre måneder etter bosetting. Ifølge *Saksbehandling og retningslinjer for introduksjonsprogram og norskopplæring ved KVOS for flyktninger bosatt i Karmøy* skal det fattes vedtak om IP for norskopplæringen innen tre måneder etter bosetting. Det fremkommer ikke av innsendte rutinebeskrivelser at det skal fattes vedtak om IP for introduksjonsprogrammet innen tre måneder etter bosetting.

I innsendte mapper fremgår det at en deltaker som ble bosatt i januar 2017, fikk vedtak om introduksjonsprogram i slutten av mai 2017. Vedtak om norsk og samfunnskunnskap ble ifølge innsendt dokumentasjon fattet i april 2019 for denne deltakeren. En annen deltaker ble bosatt i mai 2016 og fikk vedtak om norsk og samfunnskunnskap i slutten av oktober 2016..

Kommunen har i sine kommentarer til den foreløpige rapporten skrevet at det vil bli utarbeidet nye rutiner for arbeidet med introduksjonsordningen og at de vil ta i bruk et nytt fagsystem, *Visma voksenopplæring*, i august. For å sikre at det blir fattet vedtak innen tre måneder vil kommunen i fremtiden ta ut jevnlig rapporter fra dette fagsystemet. Fylkesmannen opprettholder konklusjonen om at kommunen fortsatt ikke sikrer at deltakerne får tildelingsvedtak og vedtak om norsk og samfunnskunnskap og individuell plan innen tre måneder, slik loven krever.

Det er sendt inn dokumentasjon som beskriver samarbeidet mellom NAV og KVOS i henhold til Rundskriv G-27/2015 *Samarbeid mellom kommunen og Arbeids- og velferdsetaten om introduksjonsordningen for nyankomne innvandrere*. Avtalen er datert 11.03.19.

3.1.4 Fylkesmannens konklusjon

Karmøy kommune:

- Fatter vedtak om tildeling av program.
- Fatter vedtak om IP etter § 6 og § 19 (1) for introduksjonsprogrammet.
- Opplyser om retten til å klage på IPen for introduksjonsprogrammet.
- Fatter vedtak om IP for norsk og samfunnskunnskap.
- Sørger for at vedtaket om IP for norsk og samfunnskunnskap opplyser tilstrekkelig om klageadgang.
- Oppfylder lovkravet om å gi deltakeren skriftlig underretting om IPen.
- Oppfylder kravet om å samle IP for introduksjonsprogrammet og IP for norsk og samfunnskunnskap i ett dokument.
- Begrunner IPen både for introduksjonsprogrammet og norskopplæringen.

Karmøy kommune oppfyller ikke lovkravet på følgende områder:

- Kommunen opplyser ikke tilstrekkelig om klageadgang i tildelingsvedtaket.
- Kommunen fatter ikke alltid vedtak om tildeling av introduksjonsprogram, tildeling av opplæring i norsk og samfunnskunnskap og IP innen fristen på tre måneder.

3.2.1 Er planen individuelt tilpasset og utarbeidet i samråd med deltakeren?

3.2.1 Rettslig krav

Det vises til vedlagt lovgrunnlag, se vedlegg 2.

3.2.2 Våre observasjoner og vurderinger

I sin redegjørelse skriver kommunen at det er programrådgivere hos KVOS som har ansvaret for oppfølging av deltakere i introduksjonsprogrammet etter bosettingen. Kommunen skriver at kartleggingen danner grunnlaget for utarbeidelsen av den individuelle planen. Flyktningen og programrådgiveren utformer planen sammen på bakgrunn av kartleggingen som har blitt gjort av NAV og KVOS. Ifølge kommunen blir det benyttet tolk ved behov. De gamle IPene til Karmøy kommune inneholder hva slags utdanning, arbeidserfaring, hvilket mål deltakeren har med programmet og kvalifiseringsbehov. Den er også delt inn i tiltak og delmål med hvem som har ansvaret og det blir oppgitt oppstartsdato og sluttdato for de ulike tiltakene. I de nye IPene er det fylt ut deltakerens langsiktige mål utenfor programmet og deltakerens hovedmål med introduksjonsprogrammet. Under delmål er det lagt inn alt fra innsøking til grunnskole til ulike tiltak knyttet til norskopplæringen. Målene har oppstartsdato og sluttdato.

Tilsynet skal vurdere om kommunen faktisk har gjennomført en kartlegging i samsvar med introduksjonsloven § 6 første ledd. Dermed er tilsynet avgrenset til å undersøke om kommunen har gjennomført en kartlegging. Det er likevel et krav at kartleggingen må vise hva slags opplæringsbehov og tiltak deltakeren kan nyttiggjøre seg av. Dersom kartleggingen har vært åpenbart mangelfull, foreligger det et lovbrudd.

I kartleggingen som kommunen foretar, vektlegges det språkkunnskaper, utdanningsbakgrunn, arbeidserfaring og norskkompetanse for å vurdere hvilket opplæringsbehov deltakeren har. Kommunen innhenter også informasjon om både helsen til deltakeren og familiesituasjon. I forbindelse med kartlegging og oppstart av introduksjonsprogrammet gir programrådgiverne informasjon om hva introduksjonsprogrammet innebærer. Det ble bekreftet i intervju at deltakerne mottok denne informasjonen og at det noen ganger ble repetert i løpet av de første månedene i programmet. Dermed er det sannsynliggjort for Fylkesmannen at alle deltakerne får informasjon om IPen og formålet med introduksjonsprogrammet.

Deltakeren skal være med og planlegge sin egen individuelle plan. Det må være samsvar mellom kartlegging og IP for at man skal kunne si at IP er utarbeidet i samråd med deltakeren. De innsendte deltakermappene viser tydelig sammenheng mellom bakgrunnen deltakeren har, valg av mål med introduksjonsprogrammet og hvilke tiltak deltakeren får i sitt introduksjonsprogram. Dermed gjenspeiles kartleggingen i valg av tiltakene i IPene. Dokumentasjon og intervju viser at kommunen har en god dialog med sine deltakere. Fylkesmannen konkluderer derfor at IPene er utarbeidet i samråd med deltakerne.

For å sikre tilstrekkelig medvirkning, må kommunen vurdere om det er behov for tolk ved blant annet kartleggingssamtaler. I *Sjekkliste – programrådgiver* står det at det skal gis informasjon om introduksjonsprogrammet med tolk, og i kartleggingsskjemaet er det mulig å krysse av for behov for tolk. Kommunen har også sendt inn sin avtale med *Noricom Språktjenester* datert 30.04.19 – 29.04.21. Dermed finner Fylkesmannen det sannsynlig at kommunen vurderer om det er behov for tolk i hvert enkelt tilfelle.

Fylkesmannen skal også vurdere om kommunen benytter kvalifisert tolk ved behov. I intervju kom det fram at deltakere opplevde at de ikke visste at de hadde krav på tolk. De var ikke klar over at de kunne forvente at tolken var nøytral og uavhengig. Kommunen skriver i sin uttalelse til den foreløpige rapporten at de ikke kjenner seg igjen i beskrivelsen og at det må skyldes en misforståelse siden det ikke brukes tolk i alle typer samtaler. Ifølge kommunen blir det alltid blir brukt tolk ved utarbeidelse av IP og i forbindelse med sensitive samtaler og møter. Videre skriver kommunen at tolken fra *Noricom* skal starte samtalen med å opplyse om at tolken er nøytral. Fylkesmannen viser til at kommunen har en veilednings- og opplysningsplikt etter forvaltningsloven §§ 11 og 17. Dermed må behovet for tolk vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle, også i uformelle samtaler. Fylkesmannen opprettholder konklusjonen om at det ikke alltid blir brukt kvalifisert tolk selv om det er behov for det.

Deltakerens mål skal være utarbeidet ut fra kartleggingen og valg av tiltak i introduksjonsprogrammet. Målene skal komme tydelig frem av IPen og det skal skilles mellom de som ligger innenfor programmet og de som ligger lenger frem i tid. Det skal også vises hvilken fremdrift som er forventet av de ulike målene. De samme kravene gjelder for opplæringen i norsk og samfunnskunnskap.

I både gamle og nye IPer skilles det mellom deltakerens langsiktige mål og deltakerens hovedmål med programmet. IPene inneholder kategorien delmål og tiltakene er konkrete. Delmålene inneholder dato for oppstart og sluttdato for når det er forventet at målet skal være nådd. Dermed kommer det fram hvilken fremdrift som er forventet for de ulike målene. Fylkesmannen vurderer at Karmøy kommune oppfyller lovkravet.

Målene i IPen skal gi deltakerne grunnleggende ferdigheter i norsk, innsikt i norsk samfunnsliv og forberedelse til deltakelse i yrkeslivet. Fylkesmannen har vurdert IPene som Karmøy kommune har sendt inn. Kommunen tilbyr sine deltakere språkpraksis, grunnskoleopplæring ved behov eller praksisplass. Timer for opplæring i norsk og samfunnskunnskap kommer fram av IPene. Fylkesmannen konkluderer med at målene i IPene er i samsvar med introduksjonsloven formål.

Målene for opplæring i norsk og samfunnskunnskap skal fastsettes i samsvar med nivå, kompetansemål og emner som blir beskrevet i læreplanen og skal komme fram av IPen. I de gamle versjonene av IPen er det lagt inn hvilket nivå deltakeren befinner seg på knyttet til A1, A2, B1 eller B2. I de nye planene er det fylt ut nivå, kompetansemål og emner i henhold til forskriften om læreplan i norsk og samfunnskunnskap. I *Rutiner og retningslinjer for lærere ved avdeling for norsk som andrespråk* fremkommer det at planen skal utarbeides etter § 19 (1) i introduksjonsloven og etter læreplanen i norsk og samfunnskunnskap for norske innvandrere.

I tilfellene hvor kommunen og deltakeren er uenig i innholdet i IPen, skal kommunen fastsette innholdet og deltakeren kan klage på vedtaket. Kommunen må begrunne sin beslutning. Fylkesmannen kan ikke se av innsendt dokumentasjon, verken av redegjørelsen fra

kommunen eller rutinebeskrivelsene hvordan kommunen forholder seg ved uenighet av innholdet i IPene. I intervju ble det bekreftet at kommunen ikke har en klar fremgangsmåte dersom en deltaker er uenig innholdet i IPen. I kommentarene til den foreløpige rapporten skriver kommunen at de i praksis har rutiner for å håndtere uenighet og at det vil fremgå av deltakerens logg for IP. Kommunen har ikke sendt inn ny dokumentasjon som synliggjør hvordan uenighet blir håndtert. Videre skriver kommunen at fremgangsmåte ved uenighet skal fremgå av de nye rutinebeskrivelsene, og Fylkesmannen har mottatt et utkast til rutinebeskrivelse. Vi minner om at innhold i deltakerens IP er regulert av § 6 i introduksjonsloven, og fremgangsmåte for hvordan kommunen skal håndtere uenighet kommer frem i Rundskriv G-01/2016 – september 2016 side 36 – 41. Fylkesmannen opprettholder konklusjonen fra den foreløpige rapporten om at kommunen ikke i tilstrekkelig grad fyller lovkravet om å begrunne og dokumentere sin beslutning ved uenighet.

3.2.4 Fylkesmannens konklusjon

Karmøy kommune:

- Kartlegger deltakernes kompetanse.
- Utarbeider IPer i samråd med deltakeren.
- Sørger for at deltakeren får tilstrekkelig veiledning om den individuelle planen og formålet med programmet.
- Sørger for at IPene inneholder delmål og at fremdriften av målene er fastsatt.
- Sørger for at målene i IPen oppfyller kravet om å være i samsvar med introduksjonslovens formål fordi tiltakene samfunnsfag og forberedelse til yrkeslivet er tilstede.
- Sørge for at opplæringen i norsk og samfunnskunnskap er fastsatt i samsvar med nivå, kompetansemål og emner etter forskriften om læreplan i norsk og samfunnskunnskap.

Karmøy kommune oppfyller ikke lovkravet på følgende områder:

- Fyller ikke lovkravet om å begrunne og dokumentere sin beslutning ved uenighet om innholdet i individuell plan.
- Benytter ikke alltid kvalifisert tolk ved behov.

3.3.1 Inneholder den individuelle planen programmets start, tidsfaser og en angivelse av tiltakene i programmet?

3.3.1 Rettslig krav

Det vises til vedlagt lovgrunnlaget, se vedlegg 2.

3.3.2 Våre observasjoner og vurderinger

Den individuelle planen skal inneholde tre obligatoriske innholdselementer - forberedelser til yrkeslivet eller videre utdanning, tiltak innen norskopplæring og samfunnskunnskap. Nå er det et lovkrav at forberedelser til yrkeslivet eller videre utdanning alltid skal være tilstede i programperioden. Det er et lovkrav at den individuelle planen skal vise hvordan deltakeren skal få gjennomført pliktige timer i norsk og samfunnskunnskap etter § 17 i introduksjonsprogrammet. Det er ikke et krav at arbeidspraksis skal inngå som forberedelse til

yrkeshet. Grunnskoleopplæring og videregående opplæring er tiltak som sees på som forberedelse til yrkeshet.

Av de innsendte IPene inneholder alle opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Kommunen har avtale med ASKI og tilbyr derfor både språkpraksis og arbeidspraksis til sine deltakere. Flere av deltakerne bruker introduksjonsprogrammet til å forberede seg til å ta eksamensrettet grunnskole. I IPene fremgår det oppstartstidspunktet for programmet og tiltakene. Det er lagt inn varigheten på programmet og sluttidspunktet for tiltaket. Det kommer frem av planene hvem som har ansvaret for tiltakene.

3.3.4 Fylkesmannens konklusjon

Karmøy kommune sørger for at:

- De individuelle planene inneholder starttidspunkt og hvem som er ansvarlig for tiltakene.
- IPene inneholder tidsfaser for gjennomføringen av tiltakene.
- IPene viser varigheten for introduksjonsprogrammet
- Tiltakene i IPene oppfyller kravet om å ha de tre obligatoriske innholdselementene med i programmet.
- Det kommer frem av IPen hvordan deltakeren skal få gjennomført sine pliktige timer i norsk og samfunnskunnskap innen rammen av introduksjonsprogrammet.

3.4.1 Tas den individuelle planen opp til ny vurdering med jevne mellomrom og ved vesentlig endring i deltakerens livssituasjon?

3.4.1 Rettslig krav

Det vises til vedlagt lovgrunnlaget, se vedlegg 2.

3.4.2 Dokumentasjon av kommunens praksis

Ifølge kommunens redegjørelse skal programrådgiverne utarbeide den individuelle planen for deltakeren, ha videre oppfølging og revidering av planen. Dette gjøres gjennom samtaler med deltakeren og den ansvarlige læreren for norskopplæringen ved KVOS. Programveilederne hos NAV blir trukket inn i revideringen ved behov.

Den individuelle planen skal revideres med jevne mellomrom og minst en gang i halvåret. I journalnotater med deltakerne kommer det frem at kommunen følger opp deltakernes fremgang i introduksjonsprogrammet. Dokumentasjon, rutinebeskrivelse og intervju bekrefter at revideringen skjer jevnlig.

Ved vesentlige endringer må det gjøres en vurdering av omfanget av endringen og hvilken betydning det vil ha for deltakeren med tanke på målsetting med planen, og hvilke kvalifiseringer deltakeren vil oppnå. Ved vesentlig endring skal det fattes nytt vedtak om individuell plan. I en av deltakermappene har deltakeren vært ute i permisjon i forbindelse med fødsel. Denne planen har blitt revidert da deltakeren startet opp i programmet igjen. Intervju bekrefter også at kommunen følger opp vesentlige endringer i deltakernes livssituasjon.

I *Rutiner og retningslinjer for lærere ved avdeling for norsk som andrespråk* og i dokumentet *Stillingsbeskrivelse programrådgiver* fremgår det at kontaktlærer skal delta på samtaler som gjelder IPen. Det er programrådgiver som har ansvaret for å kalle inn til samtaler. Fylkesmannen konkluderer med at det er sannsynliggjort at IPen for norskopplæringen blir revidert sammen med IPen for introduksjonsprogrammet.

Rutinebeskrivelser, dokumentasjon og intervju viser at revideringen skjer i samråd med deltakeren.

3.4.4 Fylkesmannens konklusjon

Karmøy kommune:

- Foretar jevnlig vurdering av de individuelle planene.
- Sørger for at det er et innarbeidet samarbeid om IPene mellom NAV og Karmøy voksenopplæring.
- Sørger for at revideringene gjøres jevnlig og skjer i samråd med deltakeren.
- Fatter enkeltvedtak ved vesentlige endringer i deltakerens livssituasjon.

3.5.1 Fastsettes vesentlige endringer i den individuelle planen ved enkeltvedtak?

3.5.1 Rettslig krav

Det vises til vedlagt lovgrunnlaget, se vedlegg 2.

3.5.2 Våre vurderinger og observasjoner

Ved vesentlige endringer i den individuelle planen skal kommunen fatte et enkeltvedtak. Kommunen må begrunne beslutningen om endringen og gi deltakeren skriftlig underretting. Deltakeren skal få et forhåndsvarsel med mulighet til å uttale seg. I vedtaket skal det opplyses om klageadgang, klagefrist, klageinstans, fremgangsmåte ved klage og retten til å se sakens dokumenter.

Fylkesmannen har i dokumentasjonen mottatt en mappe hvor deltakeren har vært ute i fødselspermisjon i løpet av sitt introduksjonsprogram. Kommunen har ikke sendt inn rutinebeskrivelse for vesentlig endring av IP. Innsendt dokumentasjon viser likevel at kommunen tar IPen opp til ny vurdering og fatter vedtak om vesentlig endring for deltakeren. Intervju bekreftet at dette ble gjort. Fylkesmannen vil anbefale at kommunen utarbeider en rutinebeskrivelse som omtaler fremgangsmåte ved vesentlig endring. Fylkesmannen konkluderer derfor at kommunen fatter vedtak ved vesentlig endring og, dermed er kravene etter forvaltningsloven oppfylt.

3.5.4 Fylkesmannens konklusjon

Karmøy kommune sørger for at:

- Deltakeren får mulighet til å uttale seg før kommunen fastsetter vesentlige endringer i den individuelle planen.
- Beslutningen om vesentlig endring i planen begrunnes
- Det fattes nytt vedtak ved vesentlige endringer i IPen.
- Deltakeren får skriftlig underretting om endringen ved å motta ny IP.
- Kravene etter forvaltningsloven er oppfylt.

4. Oppfølging av tilsynsresultatene

Når Fylkesmannen konkluderer med lovbrudd i et tilsyn, gjelder egen prosedyre, jf. introduksjonsloven § 23 annet ledd, der det framgår at kommunelovens bestemmelser i kapittel 10A skal følges.

I den foreløpige tilsynsrapporten ble det ble varslet om to pålegg med tilhørende korreksjonspunkter. Karmøy kommunes kommentarer til den foreløpige tilsynsrapporten fremkommer av endelig tilsynsrapport. Ingen av korreksjonspunktene ble frafalt ut fra kommunens kommentarer.

Kommunen får med dette **frist til 6. november 2019 med å rette forholdene**. Når lovbruddene er rettet, og senest innen fristen, sender kommunen en erklæring til Fylkesmannen om at lovbrudd er rettet med dokumentasjon som viser dette.

Dersom Fylkesmannen ut fra erklæringen og dokumentasjonen finner det sannsynliggjort at lovbruddene er rettet, avsluttes tilsynet gjennom brev til kommunen. Dersom kommunen ikke har rettet lovbrudd innen fristen, fatter Fylkesmannen enkeltvedtak med pålegg om retting, jf. kommuneloven § 60 d første ledd.

Pålegg om retting er et enkeltvedtak som kan påklages, jf. kommuneloven § 60d fjerde ledd. Klagen sendes til Fylkesmannen, som kan omgjøre vedtaket eller sende det videre til klageinstansen, som er Kunnskapsdepartementet, jf. forvaltningsloven § 28. Dersom kommunen klager på vedtaket, kan tilsynet ikke avsluttes før klageinstansen har fattet endelig vedtak. Hvis kommunen ikke får medhold, vurderes videre framdrift ut fra svaret fra klageinstansen.

Med hjemmel i kommuneloven § 60d gav Fylkesmannen i foreløpig rapport varsel om at følgende pålegg er aktuelle å vedta etter rettefristen:

Pålegg 1: Kommunen må utarbeide individuell plan som vedtas som enkeltvedtak

Kommunen må i denne forbindelse se til at:

- a) det blir fattet enkeltvedtak om tildeling av introduksjonsprogram, tildeling av opplæring i norsk og samfunnskunnskap og individuell plan innen tre måneder etter bosetting i kommunen
- b) tildelingsvedtaket om introduksjonsprogram opplyser om klageadgang, klagefrist, klageinstans og fremgangsmåte ved klage, samt retten etter § 18, jf. § 19 til å se sakens dokumenter

Pålegg 2: Den individuelle planen skal være individuelt tilpasset og utarbeidet i samråd med deltakeren

Kommunen må i denne forbindelse se til at:

- a) den benytter kvalifisert tolk ved behov
- b) den fyller lovkravet om å begrunne og dokumentere sin beslutning ved uenighet om innholdet av individuell plan

Stavanger 06.08.2019

Gro Sevheim
tilsynsleder

Sturle Holmen
rådgiver

Malene Hassel Sørensen
rådgiver

Vedlegg 1: Oversikt over dokumentasjon

Vedlegg 2: Lovgrunnlag for tilsynet

Vedlegg 1

Dokumentasjonsgrunnlaget

Redegjørelse fra Karmøy kommune, mottatt 11.04.19

Vedlegg:

- Organisasjonskart
- Kommunens delegeringsreglement, 19.12.16

- Skisse av kommunens organisering av arbeidet med introduksjonsprogrammet
- Eksterne avtaler med ulike leverandører
- Samarbeidsavtale mellom kommunen og Arbeids- og velferdsetaten, 11.03.19
- Rutinehåndbok for introduksjonsprogrammet
- Saksbehandling og retningslinjer for introduksjonsprogrammet og norskopplæringen ved KVOS for flyktninger bosatt i Karmøy
- Rutiner og retningslinjer for lærere ved avdeling for norsk som andrespråk
- Læreruttalelse
- Sjekkliste – programrådgiver
- Stillingsbeskrivelse programrådgiver
- Stillingsbeskrivelse veileder i NAV Karmøy
- Fem deltakermapper

Det ble gjennomført stedlig tilsyn 10.05.19, og det ble gjennomført intervju med:

- Fire representanter fra kommunen for introduksjonsordningen
- Fire deltakere i introduksjonsordningen

Karmøy kommune har sendt inn ytterligere informasjon 30.04.19:

- Redegjørelse for sammenhengen mellom IP for norskopplæringen i Ekasys og utarbeidelse av selve IPen for introduksjonsprogrammet
- Fem IP for norskopplæringen fra fagsystemet Ekasys
- Loggføring i Ekasys for en deltaker
- Oppdatert sjekkliste for introduksjonsprogrammet datert 01.11.17, mottatt 10.05.19
- Tolkeavtale med Noricom, mottatt 20.05.19.

Vedlegg 2

Individuell plan for deltakere i introduksjonsprogram

Lovgrunnlaget

Statlig tilsyn med kommunenes forvaltning av introduksjonsloven

Introduksjonsloven § 6 og § 19 første ledd

1. LOVGRUNNLAGET

1.1 Generelt om individuell plan

Introduksjonsloven § 6 pålegger kommunen å utarbeide en individuell plan for den enkelte deltaker i introduksjonsprogrammet. Bestemmelsen setter minimumskrav til planens innhold.

Den individuelle planen skal være et verktøy for både kommunen og deltakeren. Den skal sikre planmessighet, kontinuitet og effektiv fremdrift i kvalifiseringen. Planen skal bidra til å øke eierskapet, forutsigbarheten og motivasjonen for deltakeren.

Introduksjonsordningen bygger på prinsippet om individuelt tilpasset kvalifisering og opplæring. Kommunen skal ta utgangspunkt i den enkeltes behov og forutsetninger når den skal organisere programmet og velge metode og innhold.

Den individuelle karakteren fremgår ved at § 6 angir at planen skal utarbeides på bakgrunn av en kartlegging av deltakerens behov og muligheter, samt at den skal utformes i samråd med deltakeren.

1.2 Kommunen skal utarbeide en individuell plan som fastsettes ved enkeltvedtak

Kommunen skal utarbeide en individuell plan for alle deltakere i introduksjonsprogrammet, jf. introduksjonsloven § 6 første ledd første punktum.

Deltakere som er omfattet av rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven kapittel 4, skal ha en individuell plan for opplæringen i norsk og samfunnskunnskap, jf. introduksjonsloven § 19 første ledd. Minstekravene i § 6 gjelder tilsvarende for denne planen. Kravene til den individuelle planen for opplæring i norsk og samfunnskunnskap er ytterligere presisert i forskrift om læreplan for opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere under kapitlet «Kartlegging ved inntak».

Fastsetting av den individuelle planen er en del av kommunens beslutning om tildeling av program, og er derfor et enkeltvedtak i samsvar med forvaltningsloven, jf. forvaltningsloven § 2. Kommunen velger selv formen på den individuelle planen: Om den skal være et vedlegg til enkeltvedtaket om tildeling av introduksjonsprogram, eller om det skal fastsettes et eget enkeltvedtak om innholdet i den individuelle planen. Den individuelle planen skal være samlet i ett dokument.

Den individuelle planen skal foreligge senest innen tre måneder etter bosetting i kommunen eller etter at krav om deltakelse i introduksjonsprogram blir fremsatt, jf. introduksjonsloven § 3 annet ledd. Planen kan deretter revideres underveis i samsvar med § 6 fjerde ledd, se kapittel 2.5.

Opplæringen i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven kapittel 4 vil inngå som en del av hele introduksjonsprogrammet. Kommunen må derfor sikre at det er sammenheng mellom opplæringen i norsk og samfunnskunnskap og målsetningen med den enkeltes introduksjonsprogram og de øvrige tiltakene i programmet. Det er ikke hensiktsmessig at det utarbeides to adskilte individuelle planer. Planen for opplæring i norsk og samfunnskunnskap skal inngå som en del av den individuelle planen for introduksjonsprogrammet, slik at deltakeren får et helhetlig kvalifiseringsløp. Ansvarlig for introduksjonsprogrammet i kommunen skal samarbeide med voksenopplæringen om dette. Kravene til den individuelle planen i § 6 gjelder både for planen for introduksjonsprogrammet og planen for opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

Selv om den individuelle planen for introduksjonsprogrammet skal være samlet i ett dokument, kan kommunen utarbeide planen for opplæringen i norsk og samfunnskunnskap i et eget dokument. Forutsetningen er at det fremstår klart for deltakeren hva som samlet sett er den individuelle planen for introduksjonsprogrammet. Dette kan for eksempel gjøres ved at det i den individuelle planen for introduksjonsprogrammet vises til planen for opplæring i norsk og samfunnskunnskap og at det i planen for opplæring i norsk og samfunnskunnskap fremgår at denne planen er en del av deltakerens individuelle plan for introduksjonsprogrammet. Den individuelle planen for opplæring i norsk og samfunnskunnskap kan for eksempel også legges ved eller stiftes fast i den individuelle planen for introduksjonsprogrammet. Det avgjørende er at det ikke er tvil om hva som samlet sett er deltakerens individuelle plan for introduksjonsprogrammet og at kommunen kan dokumentere at det har vært samarbeid mellom ansvarlig enhet for introduksjonsprogrammet og voksenopplæringen. Det skal tydelig fremgå at den individuelle planen for opplæring i norsk og samfunnskunnskap er en del av den individuelle planen for introduksjonsprogrammet.

Det følger av introduksjonsloven § 21 at forvaltningsloven gjelder med de særregler som er fastsatt i loven. Dette betyr at de generelle reglene i forvaltningsloven om blant annet inhabilitet, veiledning, hurtig behandling, nedtegning av muntlige opplysninger, advokatbistand og taushetsplikt vil gjelde for kommunens arbeid.

Siden den individuelle planen skal fastsettes ved enkeltvedtak må også særreglene for enkeltvedtak i forvaltningsloven kapitlene IV-VI følges ved utarbeidelsen av planen. At planen fastsettes ved enkeltvedtak innebærer videre at deltakeren kan påklage den individuelle planen og innholdet i programmet til fylkesmannen, jf. introduksjonsloven § 22 og forvaltningsloven § 28.

At særreglene for enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse betyr blant annet at:

- Den individuelle planen skal være skriftlig, jf. forvaltningsloven § 23. Som nevnt ovenfor skal den også være samlet i ett dokument.
- Innholdet i den individuelle planen skal begrunnes, jf. forvaltningsloven § 24.

- ▶ I begrunnelsen skal det vises til de regler og faktiske forhold planen bygger på, jf. forvaltningsloven § 25. De hovedhensyn som har vært avgjørende ved utøving av forvaltningsmessig skjønn, bør også nevnes.
 - Dette betyr at det i den individuelle planen skal vises til introduksjonsloven § 6 og § 19 første ledd. Innholdet i reglene bør også gjengis eller legges ved den individuelle planen. De faktiske forhold planen bygger på vil være kartleggingen av deltakeren og deltakerens mål med programmet. Det sentrale i begrunnelsen for øvrig vil være sammenhengen mellom kartleggingen av deltakeren, deltakerens målsetning med programmet og innholdet (tiltakene) i den individuelle planen. Dersom det er en åpenbar sammenheng her, stilles det mindre krav til ytterligere begrunnelse. Dersom det ikke er en klar sammenheng mellom kartlegging, mål og tiltak, må dette begrunnes nærmere. Hvor omfattende begrunnelsen skal være, vil også avhenge av om kommunen og deltakeren er enig i innholdet i den individuelle planen eller ikke. Se mer under kapittel 2.3.
 - Tilsynet omfatter bare å kontrollere at kommunen har begrunnet innholdet i den individuelle planen, ikke en videre vurdering av innholdet i programmet (tiltakenes hensiktsmessighet).
- ▶ Kommunen skal sørge for at deltakeren får skriftlig underretning om den individuelle planen så snart som mulig, jf. forvaltningsloven § 27. I underretningen skal deltakeren gis opplysninger om klageadgang, klagefrist, klageinstans og den nærmere fremgangsmåte ved klage, samt om retten etter § 18, jf. § 19, til å se sakens dokumenter. Når forholdene gir grunn til det skal det også opplyses om adgangen til å søke fritt rettsråd, kommunens veiledningsplikt etter § 11 og adgangen til å få tilkjent sakskostnader etter § 36.

1.3 Planen skal være individuelt tilpasset og utarbeidet i samråd med deltaker

Den individuelle planen skal utformes på bakgrunn av en kartlegging av deltakerens opplæringsbehov og av hvilke tiltak vedkommende kan nyttiggjøre seg, jf. introduksjonsloven § 6 første ledd annet punktum. Planen skal utarbeides i samråd med deltakeren, jf. introduksjonsloven § 6 tredje ledd.

Det er viktig at den enkelte deltaker gis mulighet til og ansvar for å planlegge sin egen kvalifisering. Kravet om medvirkning fra deltakeren skal sikre at det er deltakerens egne forutsetninger og mål som ligger til grunn for det kvalifiseringsløp vedkommende skal gjennomføre. Samtaler med deltakeren om vedkommendes personlige ressurser, muligheter og realistiske fremtidsplaner, er derfor en viktig oppgave i kartleggingsarbeidet og ved utarbeidelsen av den individuelle planen.

For at medvirkningen skal være reell og konstruktiv må kommunen sørge for at deltakeren får relevant informasjon og veiledning slik at vedkommende kan ta informerte valg. Deltakeren må få informasjon om hva den individuelle planen er og hva som er formålet med planen. Det vises til kommunens veiledningsplikt etter forvaltningsloven § 11 og utrednings- og veiledningsplikt etter forvaltningsloven § 17.

Bruk av tolk vil kunne være nødvendig for å sikre tilstrekkelig medvirkning. Kommunen skal derfor gjøre en vurdering av behovet for tolk ved hver kartleggingssamtale. Dersom det er behov for det, skal kommunen benytte kvalifisert tolk slik at det sikres en reell brukermedvirkning. I noen tilfeller kan det være hensiktsmessig å benytte seg av et språk som både deltakeren og den kommuneansatte behersker, som for eksempel engelsk. Det forutsettes da at begge parter behersker språket på et slikt nivå at det kan kommuniseres på en forsvarlig måte.

Kartlegging av den enkeltes kompetanse skjer i to faser og har to ulike formål:

- 1) Kartlegging for å vurdere om deltakeren i det hele tatt har behov for grunnleggende kvalifisering, og dermed rett og plikt til å delta i programmet (jf. § 2).

2) En mer detaljert og grundig kartlegging som danner grunnlag for å utarbeide individuell plan.

Kartleggingen i forbindelse med den individuelle planen, skal ta utgangspunkt i forhold som anses å være relevant for deltakerens kvalifisering. Ettersom mange deltakere ofte har vært gjennom flere kartlegginger før de kommer til kommunen, er det viktig å forklare hvorfor man kartlegger denne gangen. Kommunen må fortelle hva kartleggingen skal brukes til, og hvem som har tilgang til opplysningene (regler om taushetsplikt). Hensikten er først og fremst å få et målrettet og individuelt tilrettelagt kvalifiseringsløp som fører frem til ordinært arbeid eller utdanning.

Det anbefales at følgende faktorer er med i en kartlegging av kompetanse og opplæringsbehov:

- ▶ Familie-, bo- og livssituasjon
- ▶ Språk:
 - Hvilke språk deltakeren kan
 - Lese- og skriveferdigheter på eget morsmål
 - Lese- og skriveferdigheter i eventuelle fremmedspråk
 - Ferdighet i å bruke det latinske alfabetet
- ▶ Norskunnskaper:
 - Deltakelse i norskopplæring
 - Annen type opplæring/tilegnelse av norskunnskaper
 - Ferdighetsnivå i norsk, både skriftlig og muntlig
- ▶ Gjennomført skole/utdanning i hjemlandet
- ▶ Gjennomført skole/utdanning i Norge
- ▶ Arbeidserfaring i hjemlandet og/eller andre land
- ▶ Arbeidserfaring i Norge
- ▶ Medbrakt dokumentasjon på utdanning og arbeidserfaring
- ▶ Muligheter for å skaffe dokumentasjon/attester fra hjemlandet
- ▶ Referanser
- ▶ Eventuelle tillitsverv og/eller deltakelse i frivillige organisasjoner
- ▶ Uformell kompetanse og interesser
- ▶ Yrkesønsker og fremtidsplaner
- ▶ Hvilke tanker deltakeren har vedrørende egen kvalifisering

For opplæring i norsk og samfunnskunnskap vises det særskilt til kravene om kartlegging i forskrift om læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere under kapitlet «Kartlegging ved inntak».

I den grad sosiale eller helsemessige forhold kan påvirke deltakelsen i programmet, bør dette også kartlegges. Dersom helse viser seg å være en sentral faktor for den enkeltes mulighet til å delta, kan det være hensiktsmessig å innkalle helsepersonell til en kartleggingssamtale.

Kommunen må følge reglene for taushetsplikt ved innhenting av opplysninger om deltakeren. Det vises i den forbindelse til introduksjonsloven § 25 om behandling av personopplysninger og reglene om taushetsplikt i forvaltningsloven kapittel III.

Det følger av forarbeidene til introduksjonsloven (Ot.prp. nr. 28 (2002-2003) punkt 12.8.2.2) at det ikke har vært hensiktsmessig å detaljregulere hva som skal kartlegges eller hvordan dette skal gjøres. Dette siden kartleggingsmetodene er ulike og kan endres over tid. Kartleggingen skal også kunne tilpasses introduksjonsprogrammets individuelle målsetning og lokale forutsetninger. Kartleggingens omfang og intensitet vil således bero på kommunens skjønn. Tilsynet vil dermed bare omfatte å kontrollere at kommunen faktisk har gjennomført en kartlegging i samsvar med introduksjonsloven § 6 første ledd, og ikke en nærmere vurdering av om kartleggingen har vært forsvarlig/tilstrekkelig grundig. Kommunen må likevel kunne dokumentere en kartlegging av et visst omfang, for at kravet om kartlegging av opplæringsbehov og av hvilke tiltak deltakeren kan nyttiggjøre seg, skal være oppfylt. Dette betyr at det vil foreligge et lovbrudd dersom kartleggingen har vært åpenbart mangelfull.

På bakgrunn av kartleggingen fastsettes den enkeltes mål med kvalifiseringen. Deltakerens målsetning med programmet skal fremgå av den individuelle planen.

Når det gjelder opplæring i norsk og samfunnskunnskap er dette særskilt påpekt i forskrift om læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Målsetningene for opplæringen i norsk må knyttes til deltakerens spor (1, 2, 3) og kompetansemål (A1, A2, B1, B2). Dette skal fremgå av den individuelle planen for opplæringen i norsk og samfunnskunnskap.

Deltakerens målsetning vil være bakgrunnen for valg av de tiltak som skal inngå i programmet. Det skal skilles tydelig mellom de mål som ligger innenfor rammen av introduksjonsprogrammet, og de som ligger lengre frem i tid. Den individuelle planen skal angi både hovedmål og delmål for de ulike aktivitetene/tiltakene. Det skal også fremgå av planen hvilken fremdrift som er forventet for de ulike målene.

Formålet med introduksjonsloven er å styrke nyankomne innvandreres mulighet for deltakelse i yrkes- og samfunnslivet, og deres økonomiske selvstendighet, jf. introduksjonsloven § 1. Det følger av introduksjonsloven § 4 første ledd at introduksjonsprogrammet tar sikte på å gi grunnleggende ferdigheter i norsk, gi grunnleggende innsikt i norsk samfunnsliv og forberede for deltakelse i yrkeslivet. Videre utdanning kan være en målsetning, all den tid utdanningen kan bidra til senere tilknytning til arbeidslivet. Deltakerens individuelle målsetninger med programmet må være i samsvar med disse formålene. Kommunen kan ikke velge å ha andre eller færre mål for programmet enn de som er fastsatt i § 4 første ledd.

Lovens krav om samarbeid med den enkelte deltaker, innebærer ikke at deltakeren kan stoppe prosessen med utarbeidelse av planen. I de tilfeller hvor det er uenighet mellom deltakeren og kommunen, er det kommunen som treffer beslutning om planens innhold. Kommunens beslutning må i slike tilfeller bygge på en god begrunnelse og dokumentasjon (for eksempel at det gjennomføres tester for å fastslå ferdighetsnivå). Det skal fremgå av den individuelle planen at kommunen og deltakeren er uenig om innholdet og kommunen skal ha begrunnet sin beslutning i planen.

Selv om beslutningen om planens innhold ligger til kommunens frie skjønn, vil fylkesmannen alltid kunne prøve om avgjørelsen er bygget på riktig faktum, at det ikke er tatt utenforliggende hensyn, at avgjørelsen ikke er vilkårlig, at det ikke foreligger usaklig forskjellsbehandling og at avgjørelsen ikke er sterkt urimelig (jf. den ulovfestede læren om myndighetsmisbruk).

1.4 Planen skal inneholde programmets start, tidsfaser og en angivelse av tiltakene i programmet

Den individuelle planen skal minst inneholde programmets start og tidsfaser og en angivelse av tiltakene i programmet, jf. introduksjonsloven § 6 annet ledd.

Hvilke tiltak som skal inngå i introduksjonsprogrammet fremgår av introduksjonsloven § 4 tredje ledd. Etter denne bestemmelsen skal programmet minst inneholde norskopplæring, samfunnskunnskap og tiltak som forbereder til videre opplæring eller tilknytning til yrkeslivet. Disse tre obligatoriske innholdselementene skal være med i den individuelle planen. De tre elementene må ikke være til stede til enhver tid, men alle elementene må være tilstede innenfor rammen av den enkeltes program. Tilsynet omfatter ikke en vurdering av programmets innhold utover å kontrollere at de tre obligatoriske innholdselementene er med i den individuelle planen.

Omfang og intensitet for det enkelte element må avgjøres ut fra kartleggingen av deltakerens behov, forutsetninger og mål med introduksjonsprogrammet.

Det skal fremgå av den individuelle planen når tiltakene skal gjennomføres (tidsfaser) og hvem som har ansvaret for å gjennomføre tiltakene (ansvarsforhold). Dette gjelder både for de tre obligatoriske innholdselementene og eventuelle andre tiltak kommunen, i samarbeid med deltakeren, velger å ta med. Det bør i den individuelle planen konkret angis hvem som er deltakerens kontaktperson.

Opplæringen i norsk og samfunnskunnskap skal være den samme som etter introduksjonsloven §§ 17 og 18. Opplæringen skal gis i samsvar med forskrift om læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere.

Kommunen må legge opp programmet slik at deltakeren kan oppfylle plikten til å delta i opplæring etter § 17 innenfor rammen av introduksjonsprogrammet. Dette innebærer at opplæringen i norsk og samfunnskunnskap som inngår i introduksjonsprogrammet, skal ha et slikt omfang at deltaker faktisk får gjennomført det timeantallet vedkommende har plikt til. Dette gjelder også i de unntakstilfeller hvor en deltaker ikke oppfyller vilkårene for rett til opplæring etter § 17, men har rett til introduksjonsprogram etter § 2. Det skal fremgå av den individuelle planen hvordan deltakeren skal gjennomført pliktige timer etter § 17 innenfor rammen av introduksjonsprogrammet. Det kreves ikke en detaljert timeoversikt, bare en angivelse av i hvilken eller i hvilke perioder timene skal gjennomføres og hvem som er ansvarlig for gjennomføringen.

1.5 Planen skal tas opp til ny vurdering med jevne mellomrom og ved vesentlig endring i deltakerens livssituasjon

Oppfølging av den enkelte deltaker er en forutsetning i arbeidet med å utforme og gjennomføre den individuelle planen. Hovedmålet med oppfølgingen er at deltakeren skal få realisert målene i sin individuelle plan og raskest mulig komme i ordinært arbeid eller utdanning. Kommunen har ansvar for å følge opp deltakeren, påse at den individuelle planen følges og revideres ved behov, og at det ikke oppstår dødtid mellom de ulike kvalifiseringstiltakene i introduksjonsprogrammet.

Oppfølging er også et middel for å sikre at deltakeren får mulighet til å medvirke i planleggingen, gjennomføringen og revideringen av planen sin. Regelmessig oppfølging gjør også at eventuelle problemer som oppstår underveis i kvalifiseringsløpet, fanges opp på et tidlig tidspunkt. Tett oppfølging kan også bidra til at fravær reduseres.

Det følger av lovens forarbeider at den individuelle planen skal være et verktøy for utarbeiding og tilpasning av et treffsikkert program. Nyankomne innvandrere vil ha ulike forutsetninger for kvalifisering, og ulike kunnskap om opplærings- og arbeidsmuligheter i Norge. For noen kan det være vanskelig å sette gode og realistiske mål for den grunnleggende kvalifiseringen kort tid etter bosettingen. Både kommunen og den enkelte deltaker vil etter en tid opparbeide seg kunnskap, forståelse og innblikk i hvordan kvalifiseringen forløper. På bakgrunn av dette og en vurdering av progresjonen i programmet og eventuelle endringer i deltakerens livssituasjon, kan det oppstå behov for å korrigere eller endre den individuelle planen. Det kan bli nødvendig å justere planen både med hensyn til mål og innhold (tiltak).

Introduksjonsloven § 6 fjerde ledd stiller krav om at den individuelle planen skal tas opp til ny vurdering med jevne mellomrom.

For opplæringen i norsk og samfunnskunnskap er dette utdypet i forskrift om læreplan i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere under punktet individuell plan i kapitlet «Kartlegging ved inntak»: «det er viktig at det blir gjennomført jevnlig samtaler med deltakeren om hvor vedkommende står i forhold til den individuelle planen».

«Jevne mellomrom» innebærer at planen skal tas opp til ny vurdering minst en gang i halvåret. Dette sikrer at kommunen får oversikt over at fremdriften er som den skal, og at tiltakene og målene er realistiske og fremdeles aktuelle.

For deltakere som får opplæring i norsk og samfunnskunnskap som en del av introduksjonsprogrammet, skal den individuelle planen for opplæring i norsk og samfunnskunnskap som nevnt inngå som en del av den individuelle planen for hele programmet. Minstekravet om minst en vurdering i halvåret skal også gjelde punktene i den individuelle planen for opplæringen i norsk og samfunnskunnskap. Hvis vurderingen av planen for introduksjonsprogrammet ikke også særskilt omfatter en vurdering av målene og tiltakene for opplæring i norsk og samfunnskunnskap, skal den individuelle planen for opplæring i norsk og samfunnskunnskap også revideres minst en gang hvert halvår.

I tillegg til at planen skal vurderes med jevne mellomrom, skal den også tas opp til ny vurdering ved *vesentlig endring i deltakerens livssituasjon*, jf. introduksjonsloven § 6 fjerde ledd. Slike endringer kan for eksempel være sykdom, svangerskap eller familieinnvandring som i en periode kan forsinke fremdriften eller kreve ekstra innsats fra programdeltakeren.

I samsvar med kravene til god forvaltningsskikk og forvaltningsloven § 11 d, skal kommunen sørge for at det dokumenteres at planen tas opp til ny vurdering. Dette kan for eksempel gjøres ved journalnotater/referater fra oppfølgingssamtaler med deltakeren og at tidspunkt for gjennomførte vurderinger/gjennomførte endringer føres på den individuelle planen.

1.6 Vesentlige endringer i den individuelle planen skal fastsettes ved enkeltvedtak

Revidering av den individuelle planen er i utgangspunktet ikke et enkeltvedtak. Mindre tilpasninger underveis skal således ikke ses som et nytt enkeltvedtak.

Dersom revideringen fører til vesentlige endringer av planens innhold, skal imidlertid avgjørelsen regnes som nytt enkeltvedtak i forvaltningslovens forstand, jf. introduksjonsloven § 21 annet ledd bokstav b.

Hva som er en vesentlig endring må avgjøres etter en konkret vurdering. Endringens omfang og betydningen for den enkelte deltaker er relevante momenter i denne vurderingen. Hva som er vesentlige endringer kan relateres både til målsettinger i planen og til innholdet i kvalifiseringen.

Forvaltningslovens særregler for enkeltvedtak som nevnt i kapittel 2.2 ovenfor, må følges når det gjøres vesentlige endringer i den individuelle planen.

Deltakeren skal varsles og få anledning til å uttale seg før det gjøres vesentlige endringer, jf. forvaltningsloven § 16.

At vesentlige endringer i planen skal fastsettes ved enkeltvedtak, betyr også at deltakeren vil kunne påklage endringene til fylkesmannen, jf. introduksjonsloven § 22 og forvaltningsloven § 28.